

INFORMATOR o XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej

rok szkolny 2018/2019

Gospodarka światowa Wolny handel czy protekcjonizm?

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE

INFORMATOR

o XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej

rok szkolny 2018/2019

Gospodarka światowa

Wolny handel czy protekcjonizm?

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE

WARSZAWA 2018

Redakcja
Stanisław Owsiak

Projekt okładki i strony tytułowej
Miroslaw Krzyszkowski

Korekta
Zespół

Olimpiadę Wiedzy Ekonomicznej sfinansowano z dotacji MEN – umowa nr MEN/2016/DKZU/929 z 26 września 2016 r.

Projekt realizowany z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej

© Copyright by Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2018

ISBN 978-83-65269-23-2

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
ul. Nowy Świat 49
00-042 Warszawa

Skład, łamanie, druk i oprawa
TECHNET Sp. z o.o.
ul. Biskupińska 3A
30-732 Kraków

Wydanie I
Nakład 4000 egz.

SPIS TREŚCI

List do dyrektorów szkół	5
Informacje o XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej	7
Kalendarium XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	12
Nagrody	13
Patronat honorowy i mecenas Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	16
Zgłoszenie udziału szkoły w XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej	17
Informacje o organizatorach – dane teleadresowe	18
Skład Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (kadencja 2017–2022)	22
Regulamin Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	26
Program Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	38
Literatura i źródła wiedzy zalecane w przygotowaniach do XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	40
Podsumowanie XXXI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	42

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne

Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

Dyrektorzy szkół

Szanowni Państwo,

Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej serdecznie zaprasza do wzięcia udziału w XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej. W roku szkolnym 2018/2019 hasło przewodnie Olimpiady brzmi „Gospodarka światowa – wolny handel czy protekcjonizm?”. Honorowy patronat nad XXXII Olimpiadą objął Prezes Narodowego Banku Polskiego.

Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej organizowana jest przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, przy współudziale Ministerstwa Edukacji Narodowej, począwszy od roku szkolnego 1987/1988. Należy ona do największych i najważniejszych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekonomicznej, skierowanych do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z całego kraju oraz ich nauczycieli. Znajduje to wyraz w liczbie uczestników i szkół przystępujących do zawodów każdej edycji Olimpiady. W dotychczas zorganizowanych trzydziestu jeden edycjach Olimpiady udział wzięło blisko 330 tys. uczniów.

Głównym celem Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest edukacja ekonomiczna młodzieży, poszerzenie wiedzy ekonomicznej, w tym świadomości jej znaczenia oraz zainteresowań przedmiotem, wiedzy o współczesnej gospodarce oraz wspieranie rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych. Przyjęta formuła Olimpiady ma na celu zarówno sprawdzenie zdobytej wiedzy ekonomicznej, jak i sprzyjanie rozwojowi samodzielnego myślenia. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają stwierdzić, że cele te są realizowane z powodzeniem. Laureaci i finaliści Olimpiady są obecnie uznanymi naukowcami, przedsiębiorcami, menedżerami oraz urzędnikami wysokiego szczebla administracji państwowej.

Dla laureatów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej oraz nauczycieli sprawujących nad nimi opiekę, a także dla najlepszych szkół przewidziane są co roku nagrody pieniężne i rzeczowe. W bieżącej edycji zawodów planowane jest przekazanie nieodpłatnych egzemplarzy książki o tematyce ekonomicznej dla wszystkich uczestników zawodów II stopnia (okręgowych). Ponadto każdy nauczyciel organizujący zawody Olimpiady w szkole i sprawujący opiekę nad uczniami otrzymuje imienny dyplom z podziękowaniami. Jest to możliwe dzięki szerokiemu gronu mecenasów i partnerów Olimpiady. Jednocześnie warto podkreślić, że udział uczniów w finałach ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych umacnia pozycję szkoły w rankingach szkół średnich.

Zakres tematyczny zawodów poszczególnych stopni jest zbieżny z podstawą programową nauczania w liceach ogólnokształcących oraz technikach. Uczestnicy powinni dodatkowo poszerzyć swoją wiedzę o zagadnienia z dziedzin określonych w programie Olimpiady z uwzględnieniem problematyki, do której nawiązuje myśl przewodnia bieżącej edycji.

Zawody Olimpiady są trzystopniowe. Zawody I stopnia (szkolne) odbywają się w szkołach. Po zgłoszeniu przez nie chęci uczestniczenia w Olimpiadzie organizatorzy przesyłają do wszystkich szkół komplet materiałów (w tym zestawy pytań) i szcze-

gółową instrukcję przeprowadzenia tego stopnia zawodów. Do zawodów II stopnia (okręgowych) kwalifikowanych jest 10% najlepszych uczestników zawodów I stopnia z danego okręgu. Zawody tego stopnia odbywają się w 17 największych miastach Polski. Kolejny, III stopień zawodów odbywa się natomiast w Serocku k. Warszawy. W zawodach centralnych bierze udział 100 najlepszych uczniów z całej Polski.

W bieżącej edycji Olimpiady kontynuujemy zmiany mające na celu uatrakcyjnienie zawodów dla młodzieży, a także usprawnienie ich organizacji. Wyrażamy przekonanie, że nowoczesna formuła zawodów – sprawdzona w poprzednich edycjach – również i w bieżącym roku szkolnym wzbudzi zainteresowanie.

Komitet Główny zwraca się z prośbą o pomoc w przeprowadzeniu XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, a zwłaszcza o:

- rozpowszechnienie przez nauczycieli informacji o Olimpiadzie wśród uczniów (w tym celu prosimy wykorzystać treść niniejszego „Informatora”, załączony plakat popularyzujący Olimpiadę oraz informacje znajdujące się na stronie internetowej owe.pte.pl);
- zorganizowanie Komisji Szkolnej Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej oraz wypełnienie elektronicznego formularza zgłoszenia udziału szkoły w zawodach Olimpiady;
- stworzenie uczniom biorącym udział w Olimpiadzie możliwości wysłuchania wykładów związanych z jej tematyką oraz przestudiowania odpowiedniej literatury i materiałów;
- przeprowadzenie zawodów Olimpiady w szkole we współdziałaniu z właściwym Komitetem Okręgowym Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Pragniemy podkreślić, że pomyślna realizacja tak wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej, nie byłaby możliwa bez pracy dyrektorów szkół oraz nauczycieli, którzy z zaangażowaniem przygotowują młodzież do Olimpiady i są głównymi organizatorami zawodów szkolnych. Jak zawsze liczymy na Państwa niezawodną pomoc i współpracę. Za ten ogromny wkład pracy Komitet Główny już dziś składa wyrazy serdecznego podziękowania i uznania.

Informacje o XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wraz z kalendarium oraz dane teled adresowe Komitetów Okręgowych OWE wraz z ich właściwością miejscową znajdują się w niniejszym „Informatorze”.

Wersja elektroniczna „Informatora”, a także aktualne informacje o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej są zamieszczone na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego pod adresem owe.pte.pl, do zapoznania się z którą serdecznie zapraszamy. Zachęcamy również do odwiedzenia profilu Olimpiady na portalu społecznościowym Facebook (<https://www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej>).

W wypadku jakichkolwiek pytań dotyczących organizacji i przebiegu Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej prosimy o kontakt z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym OWE.

Serdecznie zapraszamy do udziału w XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej. Wszystkim uczestnikom Olimpiady już dziś życzymy wielu sukcesów w jej bieżącej edycji.

prof. UZ dr hab. Bogdan Ślusarz
wiceprezes Polskiego
Towarzystwa Ekonomicznego

prof. dr hab. Stanisław Owsiak
przewodniczący Komitetu Głównego
Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

INFORMACJE O XXXII OLIMPIADZIE WIEDZY EKONOMICZNEJ

Gospodarka światowa – wolny handel czy protekcyjnizm?

W ramach zmagani olimpijskich w trakcie XXXI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej uczestnicy zgłębiali tematykę związaną z wyzwaniem współczesnego rynku pracy. Kolejna jej edycja ma na celu przybliżenie uczestnikom problemu funkcjonowania gospodarki światowej. Taki dobór hasła przewodniego w znacznej mierze podyktowany jest natężeniem dyskusji na temat społeczno-gospodarczych konsekwencji wolnego handlu zarówno dla państw rozwijających się, jak i rozwiniętych. Ze względu na zachodzące w ostatnich latach znaczące zmiany w polityce handlowej najważniejszych dla gospodarki światowej państw, debata ta wykroczyła poza krąg akademicki. Świadczy o tym silne zainteresowanie mediów, w tym także niebranżowych. Stąd też, zgodnie z misją Olimpiady, Komitet Główny w ramach XXXII OWE pragnie przybliżyć uczestnikom podstawy teoretyczne oraz doświadczenia historyczne związane z ekonomią międzynarodową. Ma to pozwolić na lepsze zrozumienie zmian zachodzących we współczesnym świecie, a także umożliwić prognozowanie ich prawdopodobnych konsekwencji.

Kwestia międzynarodowej wymiany i jej wpływu na państwa biorące w niej udział nie jest problematyką nową w nauce ekonomii. W rzeczywistości jej korzeni historycy myśli ekonomicznej dopatrują się już w tradycji grecko-rzymskiej oraz judeo-chrześcijańskiej. Choć w poglądach na temat handlu i polityki handlowej z tamtego okresu brakowało znaczącej analizy ekonomicznej, stanowiły one załączek późniejszych teorii handlu międzynarodowego. Warto zwrócić tu uwagę na prace Francisca de Vitorii z Uniwersytetu w Salamance, który już w XVI w. wskazywał, że możliwość dokonywania swobodnej, tj. wolnej od ingerencji państwa wymiany handlowej jest naturalnym prawem narodów. W opinii D.A. Irwina brak intelektualnej spójności w podejściu wywodzącym się z prac Francisca de Vitorii spowodował, że ten argument na rzecz wolnego handlu nie przetrwał dłużej.

Za pierwszą teorię handlu międzynarodowego uważany jest merkantylizm. Kształtował się on w Anglii w okresie od połowy XVI do końca XVIII w. W swoich rozważaniach większość przedstawicieli tego nurtu uzasadniała konieczność ingerencji państwa w wolny handel. Wskazywali oni przy tym na cele, którym takie działanie ma służyć. Były to m.in.: akumulacja zasobów kruszców, promowanie narodowego bogactwa i wzrostu gospodarczego, osiągnięcie nadwyżki w handlu zagranicznym, maksymalizacja zatrudnienia, ochrona rodzimego przemysłu oraz wzmocnienie władzy państwa (zob. prace A.W. Coatsa). Z merkantylizmu wywodzi się również teza o tym, że handel międzynarodowy jest grą o sumie zerowej. Oznacza to, że korzyści z handlu dla jednego kraju są stratą dla drugiego. Tymi pierwszymi są państwa, które potrafią uzyskać dodatni bilans handlowy – ich eksport przewyższa import. Stąd też merkantylści zalecali stosowanie środków ochronnych na import towarów przemysłowych, inaczej niż w przypadku importu surowców, a także wspieranie sektorów eksportowych gospodarki. Przywołanie w tekście dotyczącym XXXII OWE merkantylizmu – teorii ekonomicznej, która powstała około 500 lat temu, nie jest przypadkowe. Koncepcja ta nadal jest obecna w wypowiedziach i decyzjach wielu polityków. A. Brunet oraz J.P. Guichard, bazując na analizie historycznej polityki handlowej wybranych państw, twierdzą, że „merkantylizm stanowi skuteczną strategię na drodze do hegemonii”.

Odpowiedzią na protekcyjnizm wywodzący się z merkantylizmu była klasyczna teoria handlu. W książce *Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów* (1776 r.) A. Smith przedstawił stanowisko, zgodnie z którym ograniczenia w handlu nie zwiększają wielkości produkcji w danym kraju, a jedynie przesuwają wykorzystanie zasobów do mniej produktywnych sektorów (zastosowań). Brak protekcyjnizmu ma być więc siłą napędzającą wzrost gospodarczy. Tym samym handel międzynarodowy nie jest już grą o sumie zerowej, lecz dodatniej. Oznacza to, że z wymiany mogą czerpać korzyści wszystkie państwa. Kolejnym ważnym etapem w rozwoju tej szkoły była teoria kosztów komparatywnych autorstwa D. Ricarda, która rozwój handlu międzynarodowego wyjaśnia istnieniem przewag względnych.

W kontekście dorobku teorii klasycznej warto wspomnieć o klasyfikacji argumentów przemawiających za wolnym handlem przedstawionej przez J.S. Millę (*Principles of Political Economy*). Wyróżnił on trzy główne, pozytywne grupy efektów płynące ze swobodnej wymiany międzynarodowej. Pierwsza grupa to tzw. bezpośrednie pozytywne efekty ekonomiczne, które odnoszą się do korzyści wynikających ze specjalizacji opisanych wcześniej przez A. Smitha i D. Ricarda. Handel pozwala alokować rzadkie

zasoby efektywniej, a to prowadzi do wzrostu dochodu. Drugą grupę tworzą efekty pośrednie, których wystąpienie oznacza poprawę produktywności. Jak zauważa D.A. Irwin, takie oddziaływanie handlu międzynarodowego jest możliwe dwoma kanałami. Po pierwsze, zwiększa on produktywność, ułatwiając transfer technologii z zagranicy. W teorii kanał ten powinien być szczególnie istotny w przypadku państw rozwijających się. Po drugie, brak barier handlu zwiększa konkurencję, która wymusza na przedsiębiorstwach bardziej efektywną działalność. W jej rezultacie część podmiotów gospodarczych przestaje funkcjonować, a inne zwiększają skalę działalności, przyczyniając się do wykorzystania przez nie korzyści skali. Jak jednak zauważa J.S. Mill, ekonomiczne korzyści z handlu są mniejsze od tych o charakterze intelektualnym i moralnym, i to właśnie one stanowią pośrednią, trzecią grupę efektów handlu.

Dyskutując na temat gospodarki światowej, a w szczególności kwestii takich jak wolny handel i protekcjonizm, z oczywistych względów porusza się również problemy realizowanych przez różne państwa celów o charakterze politycznym. Niewątpliwie polityka handlowa ma wpływ na kształtowanie się międzynarodowych relacji zarówno między poszczególnymi państwami, jak i w skali globalnej. To właśnie tę zależność J.S. Mill włączył do pośrednich efektów handlu o charakterze nieekonomicznym. Na kwestię tę zwracali również uwagę inni liczni myśliciele – w tym także tacy, których podstawowym obszarem badawczym nie była ekonomia – jeszcze kilka wieków temu, i choć Olimpiada nie podejmuje problemów natury politycznej, warto tu przytoczyć słowa Immanuela Kanta oraz te przypisywane Fredericowi Bastiatowi. Pierwszy z nich w dziele *Perpetual Peace* z 1795 r. napisał „Duch handlu nie może współwystępować z wojną, i prędzej czy później zdominuje on wszystkich ludzi”. Z kolei drugi miał stwierdzić, że „jeżeli towary nie przekroczą granic, zrobią to armie”.

Z kolei przeciwnicy wolnego handlu podnoszą różnego rodzaju argumenty na rzecz stosowania protekcjonizmu. W publikacjach z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych występują różne ich klasyfikacje. Przykładowo J. Świerkocki dzieli je na słabo i dobrze uzasadnione ekonomicznie. Do pierwszej grupy argumentów zalicza on argumenty mówiące o tym, że protekcjonizm będzie skutkowało: „zwiększeniem produkcji zatrudnienia i dochodów, zwiększeniem bezpieczeństwa narodowego, wpływaniem na politykę innych krajów, ograniczeniem deficytu handlowego” (cyt. J. Świerkocki), natomiast drugą grupę tworzą argumenty związane z ochroną raczkujących gałęzi przemysłu, koncepcją strategicznej polityki handlowej (zob. T. Rynarzewski, *Strategiczna polityka handlu międzynarodowego*) oraz polityki przemysłowej. Z kolei J. Misala oraz A. Zielińska-Głębocka wyróżnili trzy kategorie argumentów na rzecz protekcjonizmu. Pierwsza to te o charakterze ogólnym, wśród których można wymienić m.in.: „konieczność ochrony procesu rozwoju przemysłu w krajach słabiej rozwiniętych gospodarczo, konieczność wykorzystania ograniczeń w handlu w celu poprawy cenowego *terms of trade*, ochrona krajowego rynku przed dumpingiem, ochrona bilansu płatniczego, ochrona zatrudnienia w kraju, zapewnienie sprawiedliwej redystrybucji dochodów, potrzeba przeciwdziałania wewnętrznym i zewnętrznym zakłóceniom” (cyt. za A. Michalikiem). Drugą grupę tworzą argumenty o charakterze sektorowym. Obejmują one takie kwestie jak konieczność ochrony restrukturyzowanych gałęzi przemysłu, nowo powstających gałęzi przemysłu oraz sektorów strategicznych dla gospodarki i bezpieczeństwa. Jak zauważa A. Michalik, argumenty tworzące ostatnią grupę (pozostałe) nawiązują do tezy tzw. nowej ekonomii politycznej, zawierającej m.in. teorię wyboru publicznego oraz teorię szukania rent. Nurt ten przywiązuje wagę do kwestii publicznych działań kolektywnych.

Przed analizą argumentów na rzecz protekcjonizmu należy zauważyć, że stanowią one odpowiedź na problem niedopasowania modeli klasycznych i neoklasycznych do rzeczywistości, w tym w szczególności problemu wysokiego zmonopolizowania gospodarki. Co więcej, badania nad zasadnością stosowania narzędzi regulujących w handlu międzynarodowym tworzą inny, nowy nurt teoretyczny. Ze względu na ograniczenia dotyczące niniejszego tekstu jedynie kilka spośród przedstawionych argumentów zostanie skrótowo zreferowanych. Ich analizę należy zacząć od przedstawienia istoty protekcjonizmu wychowawczego. Taka hierarchia wynika z faktu, że – jak zauważa M.J. Melitz – jest on jednym z historycznie najstarszych. Mianowicie został on po raz pierwszy sformułowany przez A. Hamiltona oraz F. Lista na początku XIX w. Zgodnie z ideą protekcjonizmu wychowawczego rozpoczęcie produkcji w krajach pozbawionych tradycji przemysłowej obciążone jest bardzo wysokimi kosztami początkowymi. Ze względu na to oraz na silną konkurencję zagraniczną charakteryzującą się wyższym poziomem rozwoju powstanie nowej gałęzi jest w warunkach wolnego handlu niemożliwe. Jeżeli jednak w miarę prowadzenia działalności i zdobywania doświadczenia koszty w danej raczkującej gałęzi przemysłu będą spadać, to ekonomicznie uzasadnione może okazać się zastosowanie polityki ochronnej ze strony państwa w początkowej fazie. Wymaga to sytuacji, w której przyszłe, ewentualne zyski generowane przez daną gałąź gospodarki przewyższyć koszty wynikające z protekcjonizmu wychowawczego. Warunki, jakie powinien spełniać przemysł, aby tego rodzaju polityka handlowa miała ekonomiczne uzasadnienie,

nazywane są w literaturze przedmiotu dogmatem (testem) Milla-Bastable'a. Dodatkowo J. Michałek zauważa, że argument o ochronie gałęzi przemysłu podlegających restrukturyzacji jest modyfikacją protekcyjizmu wychowawczego.

Kolejnym argumentem za stosowaniem protekcyjizmu jest kwestia ochrony bezpieczeństwa narodowego. Stał się on szczególnie istotny w kontekście zmiany w ostatnich miesiącach polityki celnej prowadzonej przez USA, a dotyczącej handlu stalą i aluminium. Ustanawiając nowe cła na wymienione towary, prezydent D. Trump jako podstawę prawną swojego działania wykorzystał zapisy *Trade Expansion Act* z 1962 r. mówiące o działaniach na rzecz bezpieczeństwa narodowego. Jak zauważa „The Economist”, to właśnie taka formuła protekcyjizmu powoduje, że działania te należy uznać za bezprecedensowe. Wskazuje on też (za Instytutem Petersona) na Unię Europejską oraz Kanadę jako pierwsze na „liście wrogów” (*enemies list*), gdyż to właśnie wymiana z tymi partnerami handlowymi zostanie głównie dotknięta nowymi regulacjami. Wracając do istoty argumentu bezpieczeństwa narodowego, warto przypomnieć, że już A. Smith przyznał, iż choć nie ma on podłoża ekonomicznego, to w przypadku niektórych gałęzi przemysłu ich ochrona może być uzasadniona tymi względami.

Uwzględniając bieżące działania z zakresu polityki handlowej, warto także zwrócić uwagę na przedstawioną w teorii ekonomii możliwość poprawy cenowego *terms of trade* z wykorzystaniem cła. Taka sytuacja oznacza poprawę poziomu dobrobytu kraju stosującego taryfę celną. Związane jest to z pojęciem optymalnej stawki taryfowej, czyli takiego poziomu „cła importowego, który maksymalizuje poziom dobrobytu kraju stosującego środek ochronny” (cyt. J. Michałek). Z koncepcją cła optymalnego związane jest nazwisko H.G. Johnsona, który w artykule *Optimum Tariffs and Retaliation* przedstawił teoretyczną sytuację, w której wprowadzenie taryfy celnej może być korzystne dla danego państwa nawet przy założeniu, że partnerzy handlowi odpowiedzą cłami odwetowymi (retaliacyjnymi). Idea ta jest szczególnie interesująca w sytuacji prowadzenia „wojen celnych” („wojen handlowych”). Należy również dodać, że H.G. Johnson jako pierwszy dokonał konceptualizacji polityki zubażania sąsiada jako motywu stojącego za podnoszeniem cel. Prace wspomnianego autora posłużyły jako podstawa w badaniach m.in. J. Brander oraz B. Spencera, którzy uważani są za autorów strategicznej polityki handlowej (zob. T. Rynarzewski, *Strategiczna polityka handlu międzynarodowego*). Poruszyli oni problem odpowiedniej polityki w sytuacji braku istnienia konkurencji doskonałej w handlu międzynarodowym. W tym kontekście warto przytoczyć opinię R.C. Feenstra, zgodnie z którą w przypadku modeli konkurencji monopolistycznej wolny handel pozytywnie oddziałuje na gospodarkę poprzez istnienie trzech źródeł, są to: obniżka cen z tytułu konkurencji między przedsiębiorstwami, zwiększenie różnorodności oferowanych produktów na rynku oraz autoselekcja, w rezultacie której na rynku zostają tylko najbardziej efektywne podmioty. Zauważa on jednak, brak bezpośrednich dowodów empirycznych potwierdzających funkcjonowanie pierwszego z nich.

Kolejnym argumentem podnoszonym na rzecz protekcyjizmu jest konieczność prowadzenia przez państwo odpowiedniej polityki przemysłowej. Jest ona rozumiana jako „każdy rodzaj polityki, który wpływa na kształtowanie struktury działalności gospodarczej kraju” (cyt. R.A. Caves, J.A. Frankel oraz R.W. Jones). W opinii D.A. Irwina ingerencja państwa w handel z zagranicą ma uzasadnienie ekonomiczne, jeżeli promuje gałęzi przemysłu tworzące pozytywne efekty zewnętrzne, np. związane z takimi zjawiskami jak *learning-by-doing* oraz efekt *spillover* B+R. Dodaje on jednak, że ich identyfikacja jest z natury niezwykle trudna.

Podsumowując tę krótką systematykę celów, jakie mają uzasadniać stosowanie narzędzi polityki handlowej, należy przytoczyć hipotezę mówiącą o tym, że stosowanie cel jest rozwiązaniem drugim po najlepszym (*second best*). Wynika ona z teorii drugiego najlepszego rozwiązania mówiącej o tym, że stosowanie narzędzi regulacyjnych w handlu międzynarodowym ma korygować zniekształcenia pierwotnie występujące na rynku. W sytuacji doskonałej konkurencji najlepszym rozwiązaniem (*first best*) byłby wolny handel. W literaturze przedmiotu pojawia się jednak kolejne pytanie: „czy to właśnie polityka handlowa jest narzędziem właściwym do niwelowania tych niedoskonałości rynku?”. Argumentację dotyczącą tego problemu przeprowadzają m.in. w książce *Handel i finanse międzynarodowe* R.A. Caves, J.A. Frankel oraz R.W. Jones. Wskazują oni, że innym możliwym rozwiązaniem, którym rząd chce oddziaływać na gospodarkę, są np. podatki. Wyniki badań autorstwa B. Eichengreena oraz D.A. Irwina, dotyczące polityki handlowej państw w okresie wielkiego kryzysu lat 30. XX w., potwierdzają natomiast, że narzędzia protekcyjistyczne były używane zamiennie w stosunku do innych rozwiązań z zakresu polityki makroekonomicznej.

Jak ukazała powyższa analiza, teoretyczna dyskusja na temat funkcjonowania gospodarki światowej nie jest młoda. Dodatkowo jej waga w ostatnich latach z pewnością wzrosła. Uwidacznia się to m.in. w raportach Global Trade Alert, zgodnie z którymi od listopada 2008 r. w gospodarce światowej wprowa-

dzonych zostało ponad 7500 nowych instrumentów regulujących handel międzynarodowy. Opublikowany w 2016 r. raport Światowej Organizacji Handlu ukazuje, że restrykcyjność polityki handlowej dalej wzrasta. Wskazano w nim, że w przypadku państw G20 w tymże roku średnia miesięczna ilość nowych regulacji osiągnęła poziom najwyższy od 2009 r. (21 działań na miesiąc). Co więcej, protekcjonizm ten może też przyjmować formę ukrytą, „brudną”, tzw. *murky protectionism* (zob. R. Baldwin i S. Evenett (red.), *The Collapse of Global Trade, Murky Protectionism, and Crisis: Recommendations for the G20*). Oczywiście te wszystkie działania mają swoje odzwierciedlenie w danych dotyczących wielkości globalnego handlu. O ile w 2017 r. tempo wzrostu jego wolumenu wyniosło 4,6% i jest to wartość najwyższa od kilku lat, to należy zauważyć, że nadal pozostaje ona znacząco poniżej średniej sprzed kryzysu *subprime* wynoszącej 7% (zob. Z. Kutlina-Dimitrova, C. Lakatos, *The Global Costs of Protectionism*). W kontekście dynamiki oraz struktury przestrzennej globalnego handlu nie należy również zapominać o postępujących negocjacjach w sprawie Brexitu.

Zwiększenie skali protekcjonizmu nieprzypadkowo zbiega się z okresem kryzysu finansowego, którego początek miał miejsce na amerykańskim rynku nieruchomości. Na problem ten zwrócili uwagę już w 2009 r. R. Baldwin i S. Evenett. Co więcej, praca C. Kindlebergera z 1989 r. *Commercial Policy between the Wars* opisująca politykę handlową w okresie międzywojennym potwierdza fakt, że kryzys finansowy (w przypadku jego analizy był to wielki kryzys lat 30. XX w.) jest katalizatorem protekcjonizmu w gospodarce światowej.

W publikacjach fachowych oraz mediach powszechnych pojawia się coraz częściej pytanie o konsekwencje wojny handlowej. Z oczywistych względów nie są one dokładnie znane. Jedne z ostatnio opublikowanych wyników badań traktujących o wpływie ograniczenia wolnego handlu na produkt światowy, autorstwa Z. Kutlina-Dimitrovej i C. Lakatosy (*The Global Costs of Protectionism*), wskazują jednoznacznie na negatywny wpływ takich działań na wielkość produkcji generowanej przez światową gospodarkę, przy czym skala tych efektów zależy od zastosowanych ograniczeń oraz jest zróżnicowana przestrzennie. W kontekście ostatnich działań z zakresu polityki handlowej USA warto również zwrócić uwagę na ich ewentualny wpływ na rynek pracy. J. Francois oraz L.M. Baughman zauważają, że choć działania polegające na wprowadzeniu nowej taryfy celnej na stal oraz aluminium zwiększą zatrudnienie w ochraniających w ten sposób gałęziach amerykańskiego przemysłu, to jednak efekt dla całego rynku pracy będzie niekorzystny. Zgodnie z ich szacunkami, na każde nowe miejsce pracy przypadnie więcej niż pięć straconych. W odpowiedzi na te argumenty warto przedstawić stanowisko W. Rossa, sekretarza handlu USA, który niejednokrotnie w wywiadach telewizyjnych wskazywał, że to nie jego kraj rozpoczął wojnę handlową, a podjęte działania są jedynie odpowiedzią na złe praktyki innych krajów. W dyskusji pojawia się też często problem sztucznego zanizania wartości waluty państw rozwijających się. Nie jest to argument nowy. A. Brunet oraz J.P. Guichard w książce *Chiny światowym hegemonem?* z 2011 r. opisali ówczesną politykę kursu walutowego Państwa Środka następująco „(...) to tak jakby hamowały swój import dzięki cłom w wysokości 100% wartości wyrobów i jakby pompowały swój eksport poprzez subwencjonowanie 50% cen wyrobów”. Co więcej, określili ją jako „bezkarny protekcjonizm monetarny”. Z obniżaniem wartości własnej waluty dla osiągnięcia określonych celów polityki gospodarczej związane jest pojęcie wojen walutowych. Według J.V. Robinson celowa dewaluacja krajowej waluty stanowi jeden ze sposobów prowadzenia „polityki zubożania sąsiada” (*beggar-thy-neighbour policy*). We wrześniu 2010 r. brazylijski minister finansów G. Mantega jako pierwszy stwierdził wystąpienie kolejnej „globalnej wojny walutowej”. J. Rickards wskazuje, że bezpośrednią tego przyczyną były niekorzystne zmiany w brazylijskim bilansie handlowym. W opinii analityków Nomura Global Economics, wyrażonej w raporcie z początku 2011 r., to właśnie Brazylia jest największym przegranym wojny walutowej (na drugim miejscu znalazły się Indie).

W XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej, podobnie jak we wcześniejszych jej edycjach, w części pisemnej pojawią się zagadnienia związane z hasłem przewodnim. Ze względu na obszerny zakres tematyki obowiązującej w bieżącej edycji Olimpiady powyższy tekst stanowi jedynie zarys problemów ujętych w pytaniach o charakterze ogólnym tej części zawodów. Tradycyjnie, części testowe zawodów obejmować będą całą problematykę zawartą w programie Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej ma charakter trzystopniowy. Dla zawodów I i II stopnia (szkolnych i okręgowych) przewidziana jest forma pisemna. Natomiast zawody III stopnia (centralne) przeprowadzone zostaną zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej.

Zawody I stopnia (szkolne) odbędą się w szkołach na terenie całego kraju 7 listopada 2018 r. Kolejny etap zawodów – II stopnia (okręgowy) – odbędzie się 11 stycznia 2019 r. w 17 komitetach okręgowych powołanych przy oddziałach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w największych miastach Polski. Zawody III stopnia (centralne) odbędą się 6 i 7 kwietnia 2019 r. w Serocku koło Warszawy.

Struktura pytań oraz punktacji odpowiedzi w zawodach poszczególnych stopni XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej			
Zawody	Pytanie	Liczba punktów	
I stopnia (szkolne)	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym), wybierane spośród dwóch, nawiązujące do myśli przewodniej OWE: <ul style="list-style-type: none"> ■ część teoretyczna ■ część praktyczna 	15 10	
	b) zadanie z podstaw ekonomii	15	
	c) 30 pytań testowych jednokrotnego wyboru (po 2 pkt każde)	60	
	Razem	100	
II stopnia (okręgowe)	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym) nawiązujące do myśli przewodniej OWE: <ul style="list-style-type: none"> ■ część teoretyczna ■ część praktyczna 	15 10	
	b) zadanie z analizy finansowej	15	
	c) 30 pytań testowych jednokrotnego wyboru (po 2 pkt każde)	60	
	Razem	100	
III stopnia (centralne)	część pisemna	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym) nawiązujące do myśli przewodniej OWE: <ul style="list-style-type: none"> ■ część teoretyczna ■ część praktyczna 	15 10
		b) zadanie analityczne sprawdzające umiejętność interpretacji zjawisk i tendencji obserwowanych w gospodarce	15
		c) 30 pytań testowych wielokrotnego wyboru (maksymalnie po 2 pkt każde, punktowane według zasady: 0–1–2 pkt)	60
		Razem	100
	część ustna*	Uczestnicy zawodów zakwalifikowani do części ustnej:	
		a) odpowiadają na jedno dwuczłonowe pytanie (teoretyczno-praktyczne)	20
		b) prezentują wypowiedź na wskazany przez jury jeden z pięciu wcześniej zadanych tematów (tematy te zostają podane uczestnikom zawodów centralnych przed ich rozpoczęciem)	15
		Razem	35
	Razem część pisemna i ustna		135

* Do części ustnej przystępują tylko ci uczestnicy zawodów III stopnia (centralnych), którzy z części pisemnej uzyskali minimum kwalifikacyjne ustalone przez jury. Każdy uczestnik podczas części ustnej odpowiada na pytania zawarte w wylosowanym przez siebie zestawie pytań. Ocena odpowiedzi z części ustnej jest ustalana jako średnia arytmetyczna liczby punktów przyznanych przez poszczególnych członków jury.

KALENDARIUM XXXII OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

do 30 września 2018 r.	zgłoszenie udziału szkoły w zawodach Olimpiady wraz z podaniem liczby uczestników zawodów I stopnia (szkolnych) i składu Komisji Szkolnej
7 listopada 2018 r.	zawody I stopnia (szkolne) – rozpoczęcie o godz. 9⁰⁰
14 listopada 2018 r.	przekazanie przez szkoły do właściwego Komitetu Okręgowego prac z zawodów I stopnia (szkolnych) wraz z protokołami
do 3 grudnia 2018 r.	ogłoszenie przez Komitety Okręgowe listy osób zakwalifikowanych do zawodów II stopnia (okręgowych) wraz z wynikami
11 stycznia 2019 r.	zawody II stopnia (okręgowe) – rozpoczęcie o godz. 11⁰⁰
8 lutego 2019 r.	ogłoszenie przez Komitet Główny listy osób zakwalifikowanych do zawodów III stopnia (centralnych) wraz z wynikami
do 28 lutego 2019 r.	przekazanie przez Komitet Główny pisemnych zawiadomień uczestnikom Olimpiady o zakwalifikowaniu do zawodów III stopnia (centralnych) wraz z informacjami dotyczącymi przebiegu tych zawodów
6 i 7 kwietnia 2019 r.	zawody III stopnia (centralne)
7 kwietnia 2019 r.	ogłoszenie listy laureatów Olimpiady
do 30 czerwca 2019 r.	uroczyste spotkanie z laureatami Olimpiady, dyrektorami szkół, nauczycielami oraz mecenasami – wręczenie dyplomów, zaświadczeń i nagród

NAGRODY

Indeksy na studia

Laureaci Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej są przyjmowani na kilkadziesiąt wyższych uczelni z pominięciem postępowania rekrutacyjnego. Część uczelni stosuje również preferencje dla finalistów Olimpiady. Szczegółowe uprawnienia laureatów i finalistów ubiegających się o przyjęcie na studia wyższe wynikają z uchwał senatów poszczególnych uczelni. Wykaz uczelni stosujących preferencje w postępowaniu rekrutacyjnym dla laureatów i finalistów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej znajduje się na stronie internetowej owe.pte.pl, zakładka „Nagrody”.

Technik ekonomista i nie tylko – zwolnienie z egzaminu zawodowego

Na podstawie art. 44z z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425 z późn. zm.) oraz komunikatu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 kwietnia 2015 r. w sprawie wykazu olimpiad przedmiotowych przeprowadzanych z przedmiotu lub przedmiotów objętych egzaminem gimnazjalnym lub egzaminem maturalnym, a także turniejów lub olimpiad tematycznych związanych z wybranym przedmiotem lub dziedziną wiedzy (aktualizacja z 9 czerwca 2017 r.) laureaci i finaliści Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej są zwolnieni z części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie: technik ekonomista, technik handlowiec, technik rachunkowości, technik administracji i technik organizacji reklamy. Zwolnienie z egzaminu zawodowego jest równoznaczne z uzyskaniem najwyższego wyniku.

Nagrody pieniężne i stypendia naukowe

Tradycją Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest nagroda pieniężna dla zwycięzcy w kwocie 10 tys. zł. Jej fundatorem jest Premier, Wicepremier Rzeczypospolitej Polskiej lub Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Ponadto prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego honoruje zwycięzcę nagrodą pieniężną, której wartość wynosi 3 tys. zł.

Pozostali laureaci także otrzymują nagrody pieniężne i stypendia naukowe. Ich wartość jest zmienna w każdej edycji i waha się od 1 tys. zł do 8 tys. zł. Laureat II miejsca w XXXI, XXX i XXIX Olimpiadzie otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 8 tys. zł.. Nagrodą za zdobycie III miejsca w XXXI, XXX i XXIX Olimpiadzie była nagroda pieniężna w wysokości 7 tys. zł. Kolejnym laureatom przyznawane są nagrody pieniężne lub stypendia naukowe. W XXXI edycji przyznano 4 stypendia o wartości 5 tys. zł każde (lokaty IV–VII), 3 stypendia o wartości 3 tys. zł każde (lokaty VIII–X) a także 2 nagrody pieniężne po 1,5 tys. zł (lokaty XI–XII) i osiem nagród pieniężnych po 1 tys. zł (lokaty XIII–XX). Podobne nagrody ufundowane zostały podczas XXX i XXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, kiedy przyznano 4 stypendia o wartości 5 tys. zł każde (lokaty IV–VII), 3 stypendia o wartości 3 tys. zł każde (lokaty VIII–X) a także 5 nagród pieniężnych po 2 tys. zł (lokaty XI–XV) i pięć nagród pieniężnych po 1 tys. zł (lokaty XVI–XX).

Nagrody rzeczowe – laptopy i nie tylko...

W ostatnich trzech edycjach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej wszystkich trzydziestu laureatów, oprócz opisanych nagród pieniężnych i stypendiów, otrzymało wysokiej

klasy notebooki wraz z oprogramowaniem. Wśród nagród rzeczowych wymienić należy także komplety książek o tematyce ekonomicznej, prenumeraty czasopism branżowych, pamiątkowe monety oraz kosze prezentowe.

Staże i praktyki

Uzupełnieniem nagród pieniężnych i rzeczowych oraz systemu stypendiów naukowych są wyjazdy zagraniczne oraz staże i praktyki w najlepszych instytucjach w kraju i za granicą.

Nagrody dla nauczycieli (opiekunów naukowych) i najlepszych szkół

Również nauczyciele przygotowujący laureatów do zawodów oraz najlepsze szkoły otrzymują nagrody pieniężne i rzeczowe. W ten sposób doceniane jest ich zaangażowanie i wkład pracy włożony w opiekę naukową nad uczestnikami Olimpiady. Jedną z nich jest nagroda „Za popularyzację wiedzy ekonomicznej oraz wyróżniającą się opiekę naukową nad uczestnikami OWE” przyznawana nauczycielom, którzy byli opiekunami naukowymi laureatów w co najmniej trzech edycjach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

W ostatnich trzech edycjach każdy z nauczycieli przygotowujący laureatów do zawodów otrzymał komplet książek o tematyce ekonomicznej. Wszyscy nauczyciele, którzy zgłaszają szkoły do zawodów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i zajmują się organizacją zawodów I stopnia (szkolnych), otrzymują corocznie imienne dyplomy z podziękowaniami.

Dodatkowe atrakcje

Wśród dodatkowych atrakcji wymienić należy spotkania uczestników zawodów III stopnia (centralnych) Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich nauczycieli z Prezesem Narodowego Banku Polskiego. Oprócz uczestnictwa w dyskusji o najważniejszych problemach gospodarczych Polski i świata, zaproszeni goście mają także okazję zwiedzić okolicznościowe wystawy w Oddziale Okręgowym NBP w Warszawie.

Uroczyste zakończenie każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbywa się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii lub Ministerstwie Finansów. Na spotkaniu z premierem, wicepremierem lub ministrem laureatom wręczane są nagrody i pamiątkowe dyplomy.

W ostatnich latach laureaci Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich opiekunowie naukowcy na zakończenie każdej edycji odwiedzali także Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Podczas spotkania z Prezesem Zarządu Giełdy mogli wysłuchać prezentacji na temat historii Giełdy i jej aktualnej pozycji, a także podyskutować z gospodarzem spotkania. Wizyty na Giełdzie kończą się pamiątkowym grupowym zdjęciem w sali notowań oraz przy rzeźbie byka w holu Centrum Giełdowego.

Pamiętać należy, że zakończenie Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej to nie tylko uroczysta gala. W każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej dla uczestników zawodów III stopnia (centralnych) i ich opiekunów naukowych wykłady wygłaszają wybitni polscy ekonomiści. Wśród nich znaleźli się dotychczas: prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska, prof. dr hab. Bogusław Fiedor, prof. dr hab. Stanisława Golinowska, prof. dr hab. Andrzej Graczyk, prof. dr hab. Grzegorz W. Kołodko, prof. dr hab. Witold Kwaśnicki, prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski, prof. dr hab. Witold Orłowski, prof. dr hab. Stanisław Owsiak, prof. dr hab. Zdzisław Sadowski, prof. dr hab. Andrzej Sławiński i prof. dr hab. Jerzy Wilkin.

Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej to również szereg działań, których celem jest upowszechnianie wiedzy o współczesnej gospodarce. Warto odnotować, że w każdej edycji dzięki wsparciu mecenasów Olimpiady staramy się przekazywać nieodpłatnie egzemplarze książek. Wśród nich wymienić można książkę pod red. M. Juchnowicz pt. *Zarządzanie kapitałem ludzkim. Procesy – narzędzia – aplikacje* (PWE, 2014), książkę O. Lissowskiego *Europejski model społeczny* (PWE, Warszawa 2015), książkę M. Bałtowskiego i P. Kozarzewskiego *Zmiana własnościowa polskiej gospodarki 1989-2013* (PWE, Warszawa 2014) oraz *Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Teoria i zastosowanie* autorstwa W. Gabrusewicz (PWE, Warszawa 2014). Książki przekazywane są uczestnikom zakwalifikowanym zarówno do zawodów II stopnia (okręgowych), jak i III stopnia (centralnych). Zawodom Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej towarzyszy szereg konferencji i otwartych seminariów naukowych w oddziałach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w całym kraju. Wśród nich wymienić można m.in. cykl konwersatoriów „Czwartki u Ekonomistów”.

Wykaz nagród w XXXI Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej oraz relacja z uroczystego zakończenia Olimpiady w Ministerstwie Przemysłu i Technologii z udziałem Ministra Tadeusza Kościńskiego zostały opublikowane w „Biuletynie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” nr 3 (82) z sierpnia 2018 r. Natomiast podsumowanie XXX i XXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć w „Biuletynie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” nr 3 (78) z sierpnia 2017 r. oraz nr 3 (74) z sierpnia 2016 r. Wersje elektroniczne „Biuletynów Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” można pobrać ze strony internetowej www.pte.pl, zakładka „Czasopisma”.

Warto wspomnieć, że łączna wartość nagród przekazanych w XXXI Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wyniosła, podobnie jak w przypadku dwóch poprzednich edycji, ponad 180 tys. zł.

Uwaga! Przywołane powyżej kwoty, liczby oraz rodzaje nagród mają charakter wyłącznie informacyjny i dokumentują przebieg trzech poprzednich edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Wysokość nagród, ich liczba i rodzaj zależne są od wsparcia mecenasów i partnerów Olimpiady. Z uwagi na to, że fundusz nagród każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej uzgadniany jest z mecenasami i partnerami Olimpiady w trakcie jej trwania, organizatorzy nie mogą gwarantować, że w bieżącej edycji nagrody będą w pełni porównywalne z poprzednimi latami.

PATRONAT HONOROWY

Prezes Narodowego Banku Polskiego

MECENASI OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

- Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Narodowy Bank Polski
- Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
- Bank Polskiej Spółdzielczości SA
- C.H. Beck sp. z o.o.
- Formsoft sp. z o.o. sp. k.
- Fundacja PKO Banku Polskiego
- Mennica Polska SA
- Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne SA
- Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
- Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL

ZGŁOSZENIE UDZIAŁU SZKOŁY W XXXII OLIMPIADZIE WIEDZY EKONOMICZNEJ

Zgłoszenia udziału szkoły w XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej przyjmowane są w nieprzekraczalnym terminie **do 30 września 2018 r.** za pomocą elektronicznego formularza, który znajduje się pod adresem internetowym:

owe.pte.pl/zgloszenie

Procedurę zgłoszenia udziału szkoły w Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej przedstawia następujący schemat:

- 1** Wejdź na stronę internetową **owe.pte.pl/zgloszenie** i kliknij przycisk „Wypełnij formularz zgłoszenia”
- 2** Wypełnij formularz zgłoszenia: podaj dane szkoły i skład Komisji Szkolnej oraz dane osoby odpowiedzialnej za organizację zawodów szkolnych OWE
- 3** Sprawdź poprawność wprowadzonych danych i **zatwierdź zgłoszenie**
- 4** **Wydrukuj kartę zgłoszenia**, podpisz ją i opieczetuj pieczęcią szkoły
- 5** **Prześlij kartę zgłoszenia** na adres właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego OWE (priorytetowym listem poleconym, pocztą e-mail lub faksem)
- 6** **Aktywuj elektronicznie zgłoszenie** – kliknij w link, który został wysłany na podany przez Ciebie przy zgłoszeniu adres e-mail

Cały proces rejestracji jest prosty i zajmuje kilka minut.

Pełny opis procedury wraz z instrukcją znajduje się na wskazanej powyżej stronie internetowej. W wypadku problemów technicznych lub pytań prosimy o kontakt z Biurem Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (tel. 22 551-54-18 lub e-mail: owe@pte.pl).

INFORMACJE O ORGANIZATORACH – DANE TELEADRESOWE

Komitet Główny OWE

ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa

tel.: 22 551-54-18

fax: 22 551-54-44

e-mail: owe@pte.pl

przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Owskiak

sekretarz naukowy: mgr Radosław Ślusarczyk

tel.: 609 199 596; e-mail: radoslaw.slusarczyk@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Białymstoku

Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Ekonomii i Zarządzania

ul. Warszawska 63, 15-062 Białystok

właściwość miejscowa: województwo podlaskie

wiceprzewodniczący, p.o. przewodniczącego: dr hab. Ewa Gruszewska

sekretarz: mgr Łukasz Siemięniuk

tel.: 85 745-77-06, fax: 85 745-77-03

e-mail: bialystok.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Bydgoszczy

ul. Długa 34, 85-034 Bydgoszcz

właściwość miejscowa: województwo kujawsko-pomorskie

przewodniczący: prof. zw. dr hab. Mirosław Geise

sekretarz: Iwona Napierała

tel.: 52 322-90-60

e-mail: bydgoszcz.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Częstochowie

ul. Kilińskiego 32/34, 42-200 Częstochowa

właściwość miejscowa: część województwa śląskiego – powiaty: grodzki Częstochowa, częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski, zawierciański

przewodniczący: dr Mariusz Chudzicki

sekretarz: mgr Małgorzata Romanowska

tel.: 34 324-97-33, 34 324-26-30

e-mail: czestochowa.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Gdańsku

ul. Długi Targ 46/47, 80-830 Gdańsk
właściwość miejscowa: województwo pomorskie
przewodnicząca: prof. dr hab. Krystyna Wojewódzka-Król
sekretarz: mgr Elżbieta Kutnik
tel.: 58 301-52-46, tel./fax: 58 301-54-61
e-mail: gdansk.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Katowicach

ul. Koszarowa 6 lok. 167, 40-068 Katowice
właściwość miejscowa: województwo śląskie oprócz powiatów: grodzkiego
Częstochowa, częstochowskiego, kłobuckiego, lublinieckiego, myszkowskiego,
zawierciańskiego
przewodnicząca: prof. dr hab. Gabriela Łukasik
sekretarz: dr Joanna Czech-Rogosz
tel.: 32 259-88-78, tel./fax: 32 258-54-82
e-mail: katowice.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Kielcach

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Zarządzania i Administracji
ul. Świętokrzyska 21, 25-406 Kielce
właściwość miejscowa: województwo świętokrzyskie
przewodniczący: dr hab. Andrzej Szplit
sekretarz: mgr Łukasz Antos
tel.: 41 349-65-28
e-mail: kielce.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Krakowie

ul. Rakowicka 20A, 31-510 Kraków
właściwość miejscowa: województwo małopolskie
przewodnicząca: dr Czesława Pilarska
sekretarz: mgr Marta Pytel
tel./fax: 12 634-32-59
e-mail: krakow.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Lublinie

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Lublinie
ul. Bursaki 12 (pok. 310B), 20-150 Lublin
właściwość miejscowa: województwo lubelskie
przewodnicząca: prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek
sekretarz: mgr Antonina Telicka-Bonecka
tel./fax: 81 452-94-40, fax: 81 452-94-13
e-mail: lublin.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Łodzi

ul. Wólczańska 51, 90-608 Łódź
właściwość miejscowa: województwo łódzkie
przewodnicząca: dr Zofia Sepkowska
sekretarz: Grażyna Zerfass
tel./fax: 42 632-44-20
e-mail: lodz.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Olsztynie

ul. 1 Maja 13, 10-117 Olsztyn
właściwość miejscowa: województwo warmińsko-mazurskie
przewodniczący: mgr Jerzy Kawa
sekretarz: mgr Katarzyna Szymańczuk
tel.: 89 527-58-25, 89 527-24-49
e-mail: olsztyn.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Opolu

Uniwersytet Opolski, Wydział Ekonomiczny
ul. Ozimska 46A, 45-058 Opole
właściwość miejscowa: województwo opolskie
przewodniczący: prof. dr hab. Zbigniew Mikołajewicz
sekretarz: dr Maria Bucka
tel.: 77 401-69-06, fax: 77 401-69-01
e-mail: opole.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Poznaniu

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
ul. Powstańców Wielkopolskich 16, 61-895 Poznań, Collegium Altum XVI, pok. 1615
właściwość miejscowa: województwo wielkopolskie
przewodnicząca: dr hab. Ewa Mińska-Struzik
sekretarz: mgr Jakub Banach
tel.: 61 854 32 38, tel./fax: 61 854 37 39
e-mail: poznan.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Rzeszowie

ul. Hetmańska 15, 35-045 Rzeszów
właściwość miejscowa: województwo podkarpackie
przewodniczący: dr Dariusz Wyrwa
sekretarz: Lidia Sacha
tel./fax: 17 853-36-49
e-mail: rzeszow.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Szczecinie

Uniwersytet Szczeciński, Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług
ul. Cukrowa 8, 71-004 Szczecin
właściwość miejscowa: województwo zachodniopomorskie
przewodniczący: dr hab. Henryk Babis
sekretarz: mgr Marcin Janowski
tel.: 91 444-31-64, fax: 91 444-33-32
e-mail: szczecin.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Warszawie

ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa
właściwość miejscowa: województwo mazowieckie
przewodniczący: dr Jacek Tomaszewski
sekretarz: Jolanta Sawukajtys
tel.: 22 551-54-01, fax: 22 551-54-44
e-mail: warszawa.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE we Wrocławiu

ul. Łaciarska 28, 50-146 Wrocław
właściwość miejscowa: województwo dolnośląskie
przewodnicząca: dr hab. Elżbieta Kundera
sekretarz: dr Grażyna Wrzeszcz-Kamińska
tel.: 71 782-11-19
e-mail: wroclaw.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Zielonej Górze

ul. Żeromskiego 3, 65-066 Zielona Góra
właściwość miejscowa: województwo lubuskie
przewodniczący: dr inż. Paweł Kuźdowicz
sekretarz: inż. Beata Rydzio
tel./fax: 68 327-04-19
e-mail: zielonagora.owe@pte.pl

SKŁAD KOMITETU GŁÓWNEGO OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ (KADENCJA 2017–2022)

- **prof. dr hab. Stanisław Owskiak** – przewodniczący Komitetu Głównego
profesor zwyczajny w Katedrze Finansów na Wydziale Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, doktor honoris causa Uniwersytetu Szczecińskiego, wiceprzewodniczący Komitetu Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk, członek Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, przewodniczący Doradczego Komitetu Naukowego przy Rzeczniku Finansowym, redaktor naczelny czasopisma „Argumenta Oeconomica Cracoviensia”, członek Rady Programowej czasopisma „Ekonomista”, honorowy członek Centrum Informacji i Badań Finansów Publicznych i Prawa Podatkowego Krajów Europy Środkowej i Wschodniej
- **prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski** – wiceprzewodniczący Komitetu Głównego
profesor zwyczajny, Katedra Makroekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, wiceprzewodniczący Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, członek Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN, członek Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN
- **dr hab. Bogdan Ślusarz** – wiceprzewodniczący Komitetu Głównego
profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Zielonogórskiego, wiceprezes Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, prezes Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Zielonej Górze, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, członek Rady Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim, członek Rady Lubuskich Organizacji Pozarządowych w Zielonej Górze, redaktor naczelny Zeszytów Naukowych Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Zielonej Górze, Członek Komitetu Monitorującego Programu Współpracy INTERREG V a Brandenburgia – Polska 2014-2020
- **mgr Radosław Ślusarczyk** – sekretarz naukowy Komitetu Głównego
asystent w Katedrze Finansów na Wydziale Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, wielokrotny laureat stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia w nauce
- **prof. dr hab. Barbara Błaszczyk**
profesor zwyczajny, przewodnicząca Rady Naukowej w Instytucie Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, wiceprzewodnicząca Rady Fundacji Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych w Warszawie

- **dr hab. Małgorzata Burchard-Dziubińska**
profesor nadzwyczajny w Katedrze Ekonomii Rozwoju w Instytucie Ekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, sekretarz Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych
- **dr hab. inż. Wiesław Danielak**
profesor nadzwyczajny, kierownik Katedry Zarządzania Strategicznego i Marketingu na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego, członek Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Zielonej Górze, laureat III Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej
- **dr Krzysztof Glibowski**
adiunkt w Instytucie Nauk Prawno-Administracyjnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, laureat III Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, adwokat
- **dr hab. Jerzy Kitowski**
profesor nadzwyczajny, kierownik Katedry Finansów na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego, profesor nadzwyczajny w Katedrze Nauk o Zarządzaniu i Ekonomii w WSPiA Rzeszowskiej Szkole Wyższej
- **dr Mikołaj Klimczak**
adiunkt w Katedrze Mikroekonomii i Ekonomii Instytucjonalnej na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, członek Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Wrocławiu
- **dr Ryszard Kowalski**
adiunkt w Katedrze Mikroekonomii na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, sekretarz Sądu Koleżeńskiego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie
- **prof. dr hab. inż. Witold Kwaśnicki**
profesor zwyczajny, dyrektor Instytutu Nauk Ekonomicznych, kierownik Zakładu Ogólnej Teorii Ekonomii w Instytucie Nauk Ekonomicznych na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, zastępca przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN, członek Rady Naukowej Instytutu Edukacji Ekonomicznej im. Ludwiga von Misesa, członek Rady Ambasadorów Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, członek Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz Towarzystwa Ekonomistów Polskich, ekspert Centrum im. Adama Smitha
- **dr Stanisław Macioł**
dyrektor Ośrodka Rozwoju Studiów Ekonomicznych, starszy wykładowca, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

- **dr hab. Ewa Mińska-Struzik**
profesor nadzwyczajny w Katedrze Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych oraz prodziekan Wydziału Gospodarki Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, sekretarz zarządu Polskiego Oddziału Ekonomicznego Oddział w Poznaniu, przewodnicząca Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Poznaniu, członek zarządu International Trade and Finance Association (IT&FA), ekspert zewnętrzny Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji Komisji Europejskiej
- **dr Anna Moździerz**
adiunkt w Katedrze Finansów na Wydziale Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, laureatka Nagrody Banku Handlowego w Warszawie S.A. za szczególny wkład w rozwój nauki w sferze ekonomii i finansów (XV edycja)
- **dr hab. Andrzej Pawlik**
profesor nadzwyczajny, kierownik Zakładu Przedsiębiorczości i Innowacji w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
- **dr Tadeusz Smuga**
profesor nadzwyczajny, Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur – Państwowy Instytut Badawczy, członek komitetu redakcyjnego czasopism: „Ekonomista” i „Gospodarka Narodowa”
- **dr Grażyna Tatka**
adiunkt na Wydziale Ekonomii i Finansów Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach
- **dr Jacek Tomaszewski**
starszy wykładowca w Katedrze Rynków Kapitałowych w Kolegium Gospodarki Światowej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Sekretarz Zarządu Związku Maklerów i Doradców, przewodniczący Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Warszawie, zwycięzca I Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej
- **dr Grzegorz Wałęga**
adiunkt w Katedrze Mikroekonomii na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, członek Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, laureat XI i XII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej
- **dr hab. Grażyna Wolska**
profesor nadzwyczajny, kierownik Katedry Integracji Europejskiej i Studiów Regionalnych na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, członek Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Szczecinie, członek zarządu Polskiego Stowarzyszenia

Etyki Biznesu EBEN Polska, członek Rady Opiniodawczo-Doradczo-Naukowej Zachodniopomorskiego Klastra Medycznego iSynergia, doradca w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu w PARP

- **dr hab. Tomasz Zalega**
profesor nadzwyczajny w Katedrze Gospodarki Narodowej na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego

REGULAMIN OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

§ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Podstawą prawną dla organizacji i przeprowadzenia Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (OWE) jest Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. nr 13, poz. 125 z późn. zm.).
2. Źródłem finansowania OWE jest dotacja przyznana przez ministerstwo właściwe do spraw oświaty i wychowania, środki własne organizatora oraz środki uzyskane od partnerów i mecenasów OWE, w tym darowizny od osób prawnych i osób fizycznych.
3. Podstawowe obowiązki organizatorów i uczestników OWE wynikają z niniejszego regulaminu.

§ 2

ORGANIZATOR

1. Organizatorem OWE jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne z siedzibą w Warszawie.
2. Organizator OWE powołuje Komitet Główny, który sprawuje nadzór organizacyjny i merytoryczny nad przebiegiem OWE.
3. Komitet Główny zapewnia realizację OWE zgodnie z postanowieniami regulaminu i programem.
4. Komitetem Głównym kieruje przewodniczący wraz z wiceprzewodniczącymi przy pomocy sekretarza naukowego.
5. Sprawy wymagające podjęcia decyzji między posiedzeniami Komitetu Głównego rozpatrywane są przez jego Prezydium, w skład którego wchodzi przewodniczący, wiceprzewodniczący oraz sekretarz naukowy Komitetu Głównego.
6. Za koordynację zawodów OWE poszczególnych stopni odpowiada Biuro Komitetu Głównego.
7. Decyzje wszystkich organów OWE podejmowane są zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym.
8. Zawody OWE przeprowadza Komitet Główny wraz z Komitetami Okręgowymi oraz Komisjami Szkolnymi.
9. Komitetami Okręgowymi kierują ich przewodniczący wraz z wiceprzewodniczącymi przy pomocy sekretarzy.
10. Dane teleadresowe Komitetu Głównego oraz właściwość terytorialną Komitetów Okręgowych określa załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu.

11. Tryb powoływania Komitetu Głównego i Komitetów Okręgowych określa uchwała Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.
12. Szczegółowy zakres zadań Biura Komitetu Głównego oraz Komitetów Okręgowych określa Prezydium Komitetu Głównego.
13. Przy Komitecie Głównym działa powoływany przez ten Komitet Zespół Naukowy, którego zadaniem jest opracowywanie koncepcji merytorycznej kolejnych edycji OWE oraz propozycji pytań (zadań) na zawody poszczególnych stopni. Do zadań Zespołu Naukowego należy także rozstrzyganie wątpliwości w kwestiach merytorycznych związanych z pytaniami i zadaniami; można je zgłaszać w ciągu 3 dni od daty przeprowadzenia zawodów I stopnia (szkolnych) i II stopnia (okręgowych) lub w ciągu 2 godzin od zakończenia części pisemnej zawodów III stopnia (centralnych).
14. Komitet Główny przed rozpoczęciem każdej kolejnej edycji OWE dostarcza uczestnikom „Informator o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej” zawierający m.in. program, regulamin oraz szczegółowe wytyczne związane z jej organizacją, wykaz literatury zalecanej w przygotowaniach do zawodów.

§ 3 CELE OWE

Celami OWE są:

- 1) pobudzanie i rozwijanie zainteresowań młodzieży problematyką społeczno-ekonomiczną oraz kierunkami rozwoju Polski na tle gospodarki światowej,
- 2) propagowanie kultury ekonomicznej i zasad racjonalnego gospodarowania,
- 3) upowszechnianie nowoczesnej wiedzy ekonomicznej,
- 4) wyłanianie i wspieranie rozwoju najbardziej utalentowanej młodzieży oraz zachęcanie jej do podejmowania studiów wyższych.

§ 4 UCZESTNICZY OWE I JEJ TEMATYKA

1. Uczestnikami OWE mogą być uczniowie szkół ponadgimnazjalnych mających siedzibę w Polsce, kończących się egzaminem maturalnym. Uczniowie przystępują do zawodów dobrowolnie.
2. W OWE mogą również uczestniczyć uczniowie:
 - a) szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów, w szczególności realizujący indywidualny program lub tok nauki, rekomendowani przez szkołę;
 - b) klas dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia, realizujący indywidualny program lub tok nauki, rekomendowani przez szkołę;
 - c) branżowej szkoły I stopnia.

3. Uczestnicy OWE zgłaszają swój udział za pośrednictwem szkoły, do której uczęszczają, zgodnie z § 6 pkt 1 regulaminu, z zastrzeżeniem § 6 pkt 13 regulaminu.
4. Tematyka OWE określona jest w programie OWE. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych stopniach zawodów obejmuje zagadnienia zawarte w programie, wykazie literatury zalecanej w przygotowaniach do zawodów oraz – o ile to konieczne – w dodatkowych materiałach opracowanych przez Komitet Główny.
5. Każda edycja OWE organizowana jest pod innym hasłem przewodnim, które zatwierdza Komitet Główny.

§ 5

PODSTAWOWE INFORMACJE ORGANIZACYJNE

1. OWE ma zasięg ogólnokrajowy. Jej zawody są trzystopniowe:
 - a) zawody I stopnia (szkolne) odbywają się w szkołach,
 - b) zawody II stopnia (okręgowe) odbywają się w skali okręgów,
 - c) zawody III stopnia (centralne) odbywają się w skali ogólnokrajowej.
2. Terminy wszystkich stopni zawodów ustalane są przez Komitet Główny w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania.
3. Zawody I i II stopnia przeprowadzane są w formie pisemnej, natomiast zawody III stopnia – w formie pisemnej i ustnej. Mają one charakter indywidualny i obejmują zagadnienia wskazane programem OWE, zawarte w literaturze zalecanej w przygotowaniach do zawodów oraz aktualne problemy społeczno-gospodarcze Polski i świata.
4. Czas trwania części pisemnej wszystkich stopni zawodów OWE wynosi 120 minut.
5. Zadania (pytania) na zawody wszystkich stopni OWE opracowywane są przez Komitet Główny i dostarczane komisjom/jury poszczególnych stopni zawodów w sposób uniemożliwiający ich nieuprawnione ujawnienie do chwili rozpoczęcia zawodów.
6. Szczegółowa struktura pytań (zadań) oraz punktacji odpowiedzi w zawodach poszczególnych stopni OWE określana jest dla każdej edycji w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”. Informacja o zasadach punktacji odpowiedzi umieszczana jest w każdym zestawie pytań (zadań).
7. Część pisemna zawodów II i III stopnia przeprowadzana jest anonimowo. Otwarcie kopert z danymi osobowymi uczestników OWE następuje po dokonaniu oceny prac przez jury.
8. Uczestnicy zawodów wszystkich stopni OWE mają zapewnione warunki do samodzielnego wykonania zadań (odpowiedzi na pytania).
9. Uczestnik na zawodach wszystkich stopni zobowiązany jest mieć ze sobą dokument tożsamości ze zdjęciem (np. legitymacja szkolna, dowód osobisty), przybory do

pisania, linijkę i kalkulator (urządzenie bez funkcji telefonu komórkowego i możliwości przechowywania danych tekstowych, wykonywania połączeń telefonicznych lub łączenia się z internetem oraz z wyłączeniem zaawansowanych, programowalnych kalkulatorów graficznych i inżynierskich).

10. Nieprzestrzeganie zasady samodzielności stanowi podstawę dyskwalifikacji uczestnika OWE. Przez nieprzestrzeganie zasady samodzielności rozumie się m.in. porozumiewanie się z innymi uczestnikami zawodów w czasie ich trwania, jak również korzystanie z jakichkolwiek pomocy naukowych i dydaktycznych oraz z telefonu komórkowego i innych urządzeń poza kalkulatorem. Dyskwalifikacja może mieć również miejsce w wypadku innych zachowań naruszających postanowienia niniejszego regulaminu lub zakłócających przebieg zawodów, a w szczególności niepodporządkowania się zaleceniom porządkowym członków Komitetu Okręgowego, Komitetu Głównego oraz jury poszczególnych stopni zawodów.
11. Decyzję o dyskwalifikacji uczestnika podejmuje dyrektor szkoły lub Komitet Okręgowy w odniesieniu do zawodów I stopnia, Komitet Okręgowy lub Komitet Główny w odniesieniu do zawodów II stopnia, a w odniesieniu do zawodów III stopnia Komitet Główny.
12. Dla uczestników niewidomych i słabowidzących (ograniczenie percepcji wzrokowej) oraz z niepełnosprawnością ruchową kończyn górnych czas trwania części pisemnej zawodów wszystkich stopni wynosi 150 minut. Zawody dla tych uczestników odbywają się w oddzielnych salach.
13. Wniosek o wydłużenie czasu trwania części pisemnej zawodów, o którym mowa w pkt 12, zgłaszany jest do właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego w terminie do 30 września wraz z dokumentem potwierdzającym dysfunkcję według wzoru obowiązującego przy przeprowadzaniu egzaminu maturalnego.
14. Nieobecność uczestnika na zawodach danego stopnia bez względu na jej przyczynę równoznaczna jest z jego dyskwalifikacją.
15. Członkami zespołu weryfikującego oraz jury zawodów II i III stopnia powinni być pracownicy naukowo-dydaktyczni wyższych uczelni, nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych oraz specjaliści z dziedziny nauk objętych programem OWE. W skład zespołu weryfikującego i jury zawodów II i III stopnia nie mogą wchodzić opiekunowie naukowo uczniom biorących udział w zawodach OWE.
16. Dokumentację zawodów I stopnia prowadzi właściwy miejscowo Komitet Okręgowy, na którą składają się w szczególności: zgłoszenia udziału szkół w zawodach OWE, protokoły Komisji Szkolnych z przebiegu zawodów oraz zestawy pytań i odpowiedzi uczestników.
17. Dokumentację zawodów II i III stopnia prowadzi Komitet Główny, na którą składają się w szczególności: listy członków jury zawodów poszczególnych stopni, protokoły zawodów poszczególnych stopni, zestawy pytań i odpowiedzi uczestników zawodów poszczególnych stopni.

18. Dokumentacja zawodów, o której mowa w pkt 16 i 17 przechowywana jest przez okres 2 lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym zakończyły się zawody.
19. Dokumentację w sprawie powołania Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, informatory wszystkich edycji, listy laureatów i finalistów oraz nauczycieli sprawujących opiekę naukową nad laureatami i finalistami, rejestr zaświadczeń wydanych laureatom i finalistom Komitet Główny przechowuje bezterminowo.
20. Informacje na temat OWE publikowane są stronie internetowej pod adresem owe.pte.pl.

§ 6

ORGANIZACJA ZAWODÓW I STOPNIA – SZKOLNYCH

1. Zgłoszenie udziału szkoły w zawodach OWE następuje poprzez powiadomienie właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego w terminie do 30 września o przystąpieniu do OWE w sposób określony w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”. Zgłoszenia udziału szkoły w zawodach OWE dokonuje dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba, która koordynuje zawody I stopnia w szkole oraz pozostaje w kontakcie z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym.
2. Zawody I stopnia organizuje i przeprowadza Komisja Szkolna w składzie od 3 do 5 osób, wśród których powinni być: dyrektor lub wicedyrektor szkoły, nauczyciele przedmiotów ekonomicznych lub pokrewnych oraz – w miarę możliwości – przedstawiciel samorządu uczniowskiego.
3. Komisje Szkolne powoływane są corocznie na daną edycję OWE przez dyrektorów szkół, którzy sprawują bezpośredni nadzór nad ich pracami.
4. Komisja Szkolna przeprowadza akcję informacyjną w formie zwyczajowo przyjętej w szkole mającą na celu zachęcenie uczniów do udziału w OWE.
5. Do pomocy w organizacji zawodów I stopnia zobowiązany jest właściwy miejscowo Komitet Okręgowy, który udziela także niezbędnych informacji i wyjaśnień.
6. Komitet Okręgowy sprawuje nadzór nad przebiegiem zawodów I stopnia w okręgu, a członkowie tego komitetu mogą uczestniczyć jako obserwatorzy w tych zawodach.
7. Zawody I stopnia odbywają się jednocześnie we wszystkich szkołach w terminie ustalonym przez Komitet Główny.
8. W przypadku stwierdzenia, że zawody w danej szkole nie zostały przeprowadzone w wyznaczonym terminie, wszyscy ich uczestnicy zostają zdyskwalifikowani. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komitet Okręgowy.
9. Przed rozpoczęciem zawodów I stopnia Komisja Szkolna może udzielić uczestnikom niezbędnych wskazówek organizacyjnych.
10. Zadania Komisji Szkolnej:

- a) właściwe zabezpieczenie otrzymanych zestawów pytań przed dostępem osób niepowołanych do czasu rozpoczęcia zawodów,
 - b) zapewnienie odpowiedniej liczby arkuszy papieru kancelaryjnego ostemplowanych pieczęcią szkoły,
 - c) przygotowanie pomieszczeń do przeprowadzenia zawodów,
 - d) przeprowadzenie zawodów w dniu i o godzinie określonych przez Komitet Główny,
 - e) zapewnienie nadzoru nad prawidłowym przebiegiem zawodów (w każdym zespole nadzorującym powinien znaleźć się co najmniej 1 członek Komisji Szkolnej będący jednocześnie przewodniczącym zespołu),
 - f) dokonanie oceny prac przez członków Komisji Szkolnej na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań), który jest publikowany na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów.
 - g) sporządzenie protokołu zawodów I stopnia według wzoru ustalonego przez Komitet Główny.
11. Szczegółowe zasady przeprowadzania zawodów I stopnia reguluje instrukcja dołączona do zestawu pytań (zadań).
 12. Komisja Szkolna przekazuje do właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego priorytetowym listem poleconym wszystkie zestawy pytań (zadań), zarówno wypełnione, jak i niewypełnione, wraz z protokołem, w terminie 7 dni od zakończenia zawodów (decyduje data stempla pocztowego). Niedotrzymanie powyższych postanowień, a także niedopełnienie obowiązków określonych w § 6 pkt 10 stanowi dla Komitetu Okręgowego podstawę do dyskwalifikacji wszystkich uczestników zawodów z danej szkoły. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komitet Okręgowy.
 13. W przypadku gdy w szkole, do której uczęszcza uczeń, nie organizuje się zawodów I stopnia, uczeń może do nich przystąpić w innej szkole wskazanej przez dyrektora szkoły. W tej sprawie dyrektor szkoły działa w porozumieniu z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym oraz dyrektorem szkoły, w której odbywają się zawody I stopnia OWE.
 14. Komitet Okręgowy może dokonać weryfikacji prac przekazanych przez Komisje Szkolne. W tym celu powołuje jury.
 15. Do zawodów II stopnia kwalifikowanych jest 10% uczestników biorących udział w zawodach I stopnia w danym okręgu, którzy uzyskali największą liczbę punktów, przy czym nie więcej niż 120 uczestników, z zastrzeżeniem postanowień pkt 16 i 17.
 16. W przypadku gdy minimalna liczba punktów uprawniająca do zakwalifikowania do zawodów II stopnia przyznana została więcej niż jednej osobie, o zakwalifikowaniu do tych zawodów decyduje większa liczba punktów uzyskanych z testu.

17. W przypadku gdy liczba osób ustalona zgodnie z postanowieniami pkt 16 jest większa niż jeden, wszyscy ci uczestnicy zostają zakwalifikowani do zawodów II stopnia.
18. Komitet Okręgowy podaje do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej OWE wyniki zawodów I stopnia tych uczestników, którzy zostali zakwalifikowani do zawodów II stopnia, w terminie określonym w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”, nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty zawodów II stopnia.
19. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom zawodów I stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do Komitetu Okręgowego w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników. Odwołanie składa się osobiście w siedzibie Komitetu Okręgowego lub przesyła listem poleconym (o zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data stempla pocztowego).
20. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, jego adres korespondencyjny, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.
21. Uczestnikom zawodów I stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Okręgowy bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.
22. Przewodniczący Komitetu Okręgowego wraz z dwoma członkami jury, o których mowa w pkt 14, rozpatruje odwołanie w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od daty otrzymania odwołania. Odpowiedź na odwołanie przesyłana jest listem poleconym na adres korespondencyjny uczestnika.

§ 7

ORGANIZACJA ZAWODÓW II STOPNIA – OKRĘGOWYCH

1. Zawody II stopnia odbywają się jednocześnie, tj. w tym samym terminie we wszystkich Komitetach Okręgowych.
2. Zawody II stopnia odbywają się w miejscu ustalonym przez Komitet Okręgowy. O terminie i miejscu rozpoczęcia zawodów Komitet Okręgowy zawiadamia zakwalifikowanych uczestników oraz ich szkoły pisemnie co najmniej na 21 dni przed terminem zawodów.
3. Do zawodów II stopnia uczestnicy przystępują w okręgach, w których zostali zakwalifikowani do zawodów.
4. W uzasadnionych przypadkach Komitet Główny, w porozumieniu z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym, może wyrazić zgodę na udział uczestnika w zawodach II stopnia w innym okręgu niż określony w pkt 3. Pisemny wniosek w tej sprawie uczestnik składa do Komitetu Głównego przynajmniej na 30 dni przed terminem zawodów II stopnia.
5. Uczestnikom zawodów II stopnia Komitet Okręgowy zapewnia zwrot kosztów podróży i – w miarę możliwości – wyżywienie.

6. Przed rozpoczęciem zawodów II stopnia jury może udzielić uczestnikom niezbędnych wskazówek organizacyjnych.
7. Do oceny prac Komitet Okręgowy powołuje jury.
8. Każda praca pisemna z zawodów II stopnia oceniana jest niezależnie przez co najmniej dwóch członków jury, przy czym wynik końcowy stanowi średnia arytmetyczna przyznanych ocen.
9. Jury dokonuje oceny prac z zawodów II stopnia na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań), który jest publikowany na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów, w terminie 10 dni od ich zakończenia, i sporządza protokół przebiegu tych zawodów według wzoru ustalonego przez Komitet Główny. Protokół ten z wszystkimi pracami Komitet Okręgowy przekazuje do Komitetu Głównego w terminie 14 dni od zakończenia tych zawodów.
10. Komitet Główny ma prawo weryfikacji wyników zawodów II stopnia. Weryfikacja ta dokonywana jest przez zespół powołany przez Komitet Główny.
11. Do zawodów III stopnia kwalifikowanych jest 100 uczestników, którzy uzyskali największą liczbę punktów w zawodach II stopnia. W przypadku gdy minimalna liczba punktów uprawniająca do zakwalifikowania się do zawodów III stopnia została przyznana więcej niż jednej osobie, a łączna liczba zakwalifikowanych uczestników do zawodów III stopnia w związku z tym przekraczałaby 100, o zakwalifikowaniu do tych zawodów decyduje w kolejności:
 - a) liczba punktów uzyskanych z pytań testowych,
 - b) liczba punktów uzyskanych za zadanie analityczne.
12. Decyzję o zakwalifikowaniu uczestników do zawodów III stopnia podejmuje Komitet Główny. Podaje on wyniki zawodów II stopnia do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej OWE w terminie określonym w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”.
13. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom zawodów II stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do Komitetu Głównego w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników. Odwołanie składa się osobiście w siedzibie Komitetu Głównego lub przesyła listem poleconym (o zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data stempla pocztowego).
14. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, jego adres korespondencyjny, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.
15. Uczestnikom zawodów II stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Główny bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.

16. Przewodniczący Komitetu Głównego wraz z dwoma członkami zespołu weryfikacyjnego, o którym mowa w pkt 10, rozpatruje odwołanie w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od daty otrzymania odwołania. Odpowiedź na odwołanie przesyłana jest listem poleconym na adres korespondencyjny uczestnika.

§ 8

ORGANIZACJA ZAWODÓW III STOPNIA – CENTRALNYCH

1. Zawody III stopnia organizuje i przeprowadza Komitet Główny.
2. Uczestnicy zakwalifikowani do zawodów III stopnia zawiadamiani są pisemnie przez Komitet Główny o terminie i miejscu zawodów co najmniej na 21 dni przed ich rozpoczęciem.
3. Komitet Główny powołuje jury, którego zadaniem jest ocena prac uczestników zawodów III stopnia z części pisemnej oraz części ustnej.
4. Przewodniczący jury określa szczegółowe zasady pracy jury, w tym składy osobowe zespołów egzaminacyjnych w części ustnej i komisji odwoławczej.
5. Każda praca pisemna z zawodów III stopnia oceniana jest niezależnie przez co najmniej dwóch członków jury, przy czym wynik końcowy stanowi średnia arytmetyczna przyznanych ocen. Szczegółowe zasady oceny poszczególnych części zawodów III stopnia określa regulamin zawodów.
6. Jury dokonuje oceny prac z zawodów III stopnia na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań) i sporządza protokół przebiegu tych zawodów według wzoru ustalonego przez Komitet Główny. Minimum punktów kwalifikujące do indywidualnej części ustnej zawodów ustala jury.
7. Ogłoszenie wyników części pisemnej i listy uczestników zakwalifikowanych do indywidualnej części ustnej zawodów następuje o godz. 20 w dniu, w którym odbywa się część pisemna zawodów. W sytuacjach szczególnych jury może przesunąć termin ogłoszenia wyników.
8. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom części pisemnej zawodów III stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do przewodniczącego jury zawodów w ciągu 60 minut od momentu ogłoszenia wyników części pisemnej. Odwołanie składa się osobiście w sekretariacie jury.
9. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.
10. Uczestnikom zawodów III stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Główny bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.
11. Komisja odwoławcza, składająca się z przewodniczącego jury i dwóch członków jury, rozpatruje odwołanie niezwłocznie, lecz w terminie nie dłuższym niż

do czasu rozpoczęcia części ustnej zawodów. Rozpatrzenie odwołania następuje poprzez odnotowanie decyzji bezpośrednio na pracy wraz z krótkim pisemnym uzasadnieniem.

12. Zawody w części ustnej odbywają się w trzyosobowych zespołach egzaminacyjnych składających się z członków jury.
13. Przebieg części ustnej zawodów może być rejestrowany za pomocą urządzeń nagrywających dźwięk oraz obraz.
14. Uczestnicy części ustnej nie mogą wносить ze sobą do sali egzaminacyjnej żadnych pomocy naukowych i dydaktycznych (w tym notatek lub konspektów), oprócz wymienionych w § 5 pkt 9. Papier do przygotowania konspektu odpowiedzi jest udostępniany uczestnikowi przez członków jury po wejściu na salę egzaminacyjną.
15. W czasie trwania części ustnej zawodów w sali egzaminacyjnej przebywają wyłącznie członkowie jury, obsługa techniczna zawodów i nie więcej niż trzy egzaminowane osoby.
16. Każdy członek jury dokonuje oddzielnej punktacji odpowiedzi uczestnika, przy czym końcową ocenę uzyskaną przez uczestnika zawodów z części ustnej stanowi średnia arytmetyczna punktacji wystawionej przez poszczególnych egzaminatorów po zaokrągleniu do pełnego punktu w górę.
17. Uczestnikom części ustnej zawodów III stopnia nie przysługuje możliwość odwołania się od wyników.
18. Trzydziestu uczestników zawodów III stopnia, którzy uzyskali najwyższą łączną liczbę punktów, otrzymuje tytuł laureata. Pozostali uczestnicy zawodów III stopnia uzyskują tytuł finalisty, z zastrzeżeniem pkt 19.
19. Warunkiem uzyskania tytułu finalisty jest przystąpienie do zawodów III stopnia w terminie i miejscu ogłoszonym przez Komitet Główny i uzyskanie z części pisemnej zawodów minimum 30% łącznej liczby punktów do zdobycia.
20. Decyzje o przyznaniu tytułu laureata i finalisty OWE podejmuje Komitet Główny na podstawie protokołu jury. Decyzja Komitetu Głównego jest ostateczna.
21. W przypadku równej największej łącznej liczby punktów uzyskanej przez kilku uczestników o zwycięstwie (zajęciu I miejsca) decyduje w kolejności:
 - a) liczba punktów uzyskanych z pytań testowych,
 - b) liczba punktów uzyskanych za zadanie analityczne,
 - c) łączna liczba punktów z części pisemnej zawodów.
22. Zasady wymienione w pkt 21 stosuje się również do:
 - a) ustalenia kolejności miejsc zajętych przez wszystkich laureatów,
 - b) wskazania trzydziestego – ostatniego – uczestnika zawodów, który uzyskuje tytuł laureata,

- c) wskazania ostatniego uczestnika, który jest kwalifikowany do części ustnej, w przypadku gdy liczba osób z minimalną liczbą punktów uprawniającą do zakwalifikowania do tej części zawodów byłaby większa niż 4 osoby.
23. Uczestnikom zawodów III stopnia Komitet Główny zapewnia zakwaterowanie, wyżywienie i zwrot kosztów podróży.
24. Lista laureatów i finalistów OWE ogłaszana jest w dniu zakończenia części ustnej zawodów i publikowana jest na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów.

§ 9

KONKURSY O NAGRODĘ SPECJALNĄ

1. Komitet Główny może zorganizować konkurs o nagrodę specjalną w porozumieniu ze sponsorem (partnerem) deklarującym przyznanie takiej nagrody.
2. Skład kapituły nagrody specjalnej, sposób wyłonienia najlepszych prac na zadany temat konkursowy oraz rodzaj i wysokość nagrody ustalane są pomiędzy Komitetem Głównym a sponsorem (partnerem).
3. Decyzja kapituły nagrody specjalnej o przyznaniu nagrody jest ostateczna. W szczególnych sytuacjach kapituła nagrody specjalnej może odstąpić od jej przyznania.

§ 10

NAGRODY I UPRAWNIENIA

1. Komitet Główny wydaje laureatom i finalistom OWE zaświadczenia według wzoru określonego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.
2. Uczestnicy zawodów I, II i III stopnia, którzy uzyskali najlepsze wyniki, mogą otrzymać nagrody i wyróżnienia przyznawane odpowiednio przez Komisje Szkolne, Komitety Okręgowe i Komitet Główny w ramach dostępnych środków.
3. Uprawnienia przysługujące laureatom i finalistom OWE w zakresie zwolnienia z egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik ekonomista, technik handlowiec, technik rachunkowości i technik administracji (stary egzamin) oraz w zawodzie technik organizacji reklamy, technik administracji, technik rachunkowości, technik handlowiec i technik ekonomista (nowy egzamin) określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacji w zawodzie (Dz. U. z 2015 Poz. 673).
4. Laureaci oraz finaliści OWE przy ubieganiu się o przyjęcie na studia wyższe posiadają uprawnienia określone w uchwałach senatów poszczególnych uczelni zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
5. Komitet Główny może przyznać nagrodę „Za popularyzację wiedzy ekonomicznej oraz wyróżniającą się opiekę naukową nad uczestnikami OWE” nauczycielom, którzy byli opiekunami naukowymi laureatów w co najmniej trzech edycjach OWE.

6. Komitet Główny może przyznać nauczycielom, którzy przygotowawali laureatów do udziału w OWE, nagrody inne niż te, o których mowa w pkt 5.

§ 11

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Informacje o organizacji, terminach przeprowadzenia zawodów poszczególnych stopni oraz zasadach udziału w OWE przesyłane są przez Komitet Główny do kuratoriów oświaty.
2. Dyrektorzy szkół zobowiązani są na mocy Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. nr 13, poz. 125 z późn. zm.) do przekazywania wszystkim uczniom informacji, o których mowa w pkt 1.
3. Administratorem danych osobowych przetwarzanych w ramach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne z siedzibą w Warszawie (ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa)
4. Szkoła, dokonując zgłoszenia udziału w zawodach OWE, przyjmuje do wiadomości treść niniejszego regulaminu i zobowiązuje się go przestrzegać.
5. Każdy uczestnik, przystępując do zawodów szkolnych i składając własnoręczny podpis na otrzymanym zestawie pytań (zadań), oświadcza jednocześnie, że zapoznał się z regulaminem OWE, akceptuje go i zobowiązuje się do jego przestrzegania. Warunkiem przystąpienia do zawodów OWE jest wyrażenie zgody na przetwarzanie i nieodpłatne wykorzystywanie danych osobowych uczestnika przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Komitet Główny i Komitet Okręgowy dla celów postępowania kwalifikacyjnego, dokumentowania przebiegu OWE i sprawozdawczości, a także na publikowanie sprawozdań z przebiegu i wyników zawodów poszczególnych stopni OWE (bez względu na formę). Organizator OWE – Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – może ujawnić i przekazać podmiotom trzecim dane osobowe i wizerunek uczestnika OWE w celach informacyjnych związanych z jej organizacją i przebiegiem za pomocą środków masowego przekazu, w tym mediów elektronicznych.
6. Wydatki poniesione przez organizatora OWE na uczestnictwo w zawodach poszczególnych stopni Olimpiady, które z przyczyn zawinionych przez uczestnika nie podlegają rozliczeniu z dotacji przyznanej na organizację Olimpiady, obciążają uczestnika OWE.
7. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem decyzje podejmuje Komitet Główny.

prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska
prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

PROGRAM OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

1. Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej obejmuje dziedzinę nauk ekonomicznych w następujących dyscyplinach naukowych: ekonomia, finanse oraz nauki o zarządzaniu.
2. Celem Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest upowszechnianie nauki o gospodarce wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Znajomość podstawowych praw i kategorii ekonomicznych, jak również procesów i mechanizmów występujących w gospodarce jest przydatna każdemu przy podejmowaniu wielu decyzji, zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Upowszechnianie wiedzy ekonomicznej sprzyja szeroko rozumianej przedsiębiorczości młodego pokolenia. Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej jest jednym z najważniejszych przedsięwzięć edukacyjnych, których celem jest inwestowanie w kapitał ludzki, stanowiący podstawowy czynnik rozwoju gospodarczego i postępu społecznego.
3. Program Olimpiady skorelowany jest z podstawą programową przedmiotów realizowanych w szkołach ponadgimnazjalnych (zarówno ogólnokształcących, jak i zawodowych), a w szczególności: ekonomii, podstaw przedsiębiorczości, podstaw statystyki, zasad rachunkowości, marketingu, elementów prawa gospodarczego, ekonomiki przedsiębiorstw, finansów i bankowości oraz analizy ekonomicznej.
4. Program Olimpiady obejmuje zagadnienia z wiodących przedmiotów (wiedzy zawodowej) dla uczniów kształcących się w zawodzie: technik ekonomista, technik rachunkowości, technik administracji, technik organizacji reklamy i technik handlowiec.
5. Program Olimpiady obejmuje także wybrane zagadnienia zawarte w programach przedmiotów wymienionych w pkt 3, które wykładane są w szkołach wyższych.
6. Program Olimpiady składa się z sześciu głównych bloków tematycznych:

Mikroekonomia

Przedmiot badań ekonomii, narzędzia analizy ekonomicznej: teorie, prawa i modele ekonomiczne, granica możliwości produkcyjnych, teoria rynku, mechanizm rynkowy i równowaga rynkowa, teoria wyboru gospodarstwa domowego, teoria przedsiębiorstwa, teoria kosztów, równowaga i decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa, struktury rynkowe – rynek doskonale konkurencyjny, absolutny monopol, konkurencja monopolistyczna i oligopol, rynek czynników wytwórczych, ekonomiczna rola państwa w gospodarce, zawodność rynku i państwa.

Makroekonomia

Podstawowe pojęcia makroekonomii, produkt i dochód narodowy, oszczędności i inwestycje, wzrost i fluktuacje gospodarcze, cykl koniunkturalny, globalny popyt i globalna podaż, bezrobocie, system pieniężny i inflacja, bankowość centralna i polityka pieniężna, budżet państwa i polityka fiskalna, makroekonomia gospodarki otwartej, handel międzynarodowy i kursy walutowe, międzynarodowe korzyści komparatywne i protekcjonizm, międzynarodowy system finansowy i walutowy, gospodarka światowa,

globalizacja procesów gospodarczych, wspólny obszar walutowy oraz europejska unia gospodarcza i walutowa.

Polityka gospodarcza

Podstawowe pojęcia związane z polityką gospodarczą (ekonomiczną), uwarunkowania, cele i dziedziny polityki gospodarczej, polityka ekonomiczna a planowanie gospodarcze, polityka rozwoju gospodarczego, polityka strukturalna, polityka przemysłowa, polityka rolna, polityka regionalna, polityka ochrony środowiska, polityka społeczna, polityka naukowa i innowacyjna, polityka inwestycyjna, polityka pieniężna, polityka budżetowa, regulowanie rynku pracy, dochodów i cen, polityka współpracy gospodarczej z zagranicą, transformacja gospodarcza w Polsce, Unia Europejska – struktura instytucjonalna i zasady funkcjonowania, unia walutowa.

Podstawy finansów

System finansowy we współczesnej gospodarce rynkowej, internacjonalizacja i globalizacja systemu finansowego, system bankowy, międzybankowy rynek pieniężny, rynek kapitałowy, fundusze i instytucje wspólnego inwestowania, rynek walutowy, rynek instrumentów pochodnych, rynek ubezpieczeniowy, system płatniczy, system budżetowy państwa, system finansowy jednostek samorządu terytorialnego, fundusze celowe, pomoc publiczna, polityka fiskalna, dług publiczny, zachowania podmiotów sfery realnej (gospodarstw domowych i przedsiębiorstw) na rynkach finansowych.

Finanse przedsiębiorstw

Cele współczesnego przedsiębiorstwa, źródła finansowania przedsiębiorstwa, planowanie finansowe, pozyskiwanie kapitałów i kształtowanie ich struktury, instrumenty zarządzania finansami, analiza finansowa w zarządzaniu finansami przedsiębiorstwa, zewnętrzne uwarunkowania decyzji finansowych, ocena sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, planowanie i ocena opłacalności przedsięwzięć inwestycyjnych, koszt kapitału przedsiębiorstwa, zarządzanie kapitałem obrotowym w przedsiębiorstwie, rynek kapitałowy w procesie zarządzania finansami przedsiębiorstwa, emisja papierów wartościowych, leasing, łączenie przedsiębiorstw, międzynarodowe aspekty zarządzania finansami firmy, elementy inżynierii finansowej, sprawozdania finansowe przedsiębiorstw.

Zarządzanie

Strategie i koncepcje zarządzania, proces podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem, praca menedżera i przedsiębiorcy, uwarunkowania rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, biznesplan i jego narzędzia, projekty, innowacje i technologie informacyjne, konkurencja i konkurencyjność, zarządzanie zespołami ludzkimi, relacje interpersonalne i komunikowanie się, marketing i kształtowanie relacji z klientem, współpraca przedsiębiorstw z innymi podmiotami (w tym organizacjami otoczenia biznesu i samorządem terytorialnym), przedsiębiorczość międzynarodowa, odpowiedzialność społeczna i etyka biznesu.

LITERATURA I ŹRÓDŁA WIEDZY ZALECANE W PRZYGOTOWANIACH DO XXXII OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

I. Literatura podstawowa*

1. N.G. Mankiw, M.P. Taylor, *Mikroekonomia i Makroekonomia*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2015.
2. B. Winiarski (red.), *Polityka gospodarcza*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017.
3. S. Owsiak, *Finanse*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2015.
4. W. Gabrusewicz, *Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Teoria i zastosowanie*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2014.
5. R.W. Griffin, *Podstawy zarządzania organizacjami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.
6. G. Konat, T. Smuga (red.), *Paradoksy ekonomii, Rozmowy z polskimi ekonomistami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016.

II. Literatura związana z hasłem przewodnim XXXII edycji Olimpiady

1. P.R. Krugman, M. Obstfeld, *Ekonomia międzynarodowa. Teoria i polityka. Tom 1 i 2*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017.
2. E. Mińska-Struzik (red.), *Wprowadzenie do ekonomii międzynarodowej*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2012.
3. S. Wydymus, A. Hajdukiewicz (red.), *Liberalizacja handlu a protekcjonizm. Korzyści i zagrożenia dla wymiany handlowej Polski*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2015.
4. J. Rickards, *Wojny walutowe. Nadejście kolejnego globalnego kryzysu*, Wydawnictwo Onepress, Gliwice 2012.
5. A. Budnikowski, *Ekonomia międzynarodowa*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2017.

III. Literatura uzupełniająca

1. S. Owsiak, *Finanse publiczne. Współczesne ujęcie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017.
2. H. Hazlitt, *Ekonomia w jednej lekcji*, Instytut Ludwiga von Misesa, Warszawa 2018.

* Wykaz literatury podstawowej obejmuje następujące dziedziny: teoria ekonomii, polityka gospodarcza, finanse, analiza finansowa oraz organizacja i zarządzanie.

3. G. Firlit-Fesnak, M. Szytko-Skoczny (red.), *Polityka społeczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.
4. T. Piketty, *Ekonomia nierówności*, Krytyka Polityczna, Warszawa 2015.
5. A. Moździerz, *Nierównowaga finansów publicznych*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2009.
6. E. Kwiatkowski, *Bezrobocie. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.
7. S. Wydymus, M. Maciejewski (red.) *Liberalizacja i protekcjonizm we współczesnym handlu międzynarodowym*, Wydawnictwo CeDeWu.PL, Warszawa 2015.
8. J. Rymarczyk (red.), *Handel zagraniczny. Organizacja i technika*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2017.
9. A. Zielińska-Głębocka, *Współczesna gospodarka światowa*, Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2012.
10. J. Skodlarski, R. Matera, *Gospodarka światowa. Geneza i rozwój*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.

IV. Pozostałe źródła wiedzy

W procesie przygotowania do Olimpiady należy uwzględnić informacje o bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju i na świecie.

1. Prasa codzienna – np.: „Rzeczpospolita”, „Gazeta Prawna”, „Puls Biznesu”, „Parkiet. Gazeta Giełdy”.
2. Czasopisma ekonomiczne – np.: „Ekonomista”, „Gospodarka Narodowa”, „Bank i Kredyt”, „Gazeta Bankowa”.
3. Akty prawne (<http://isap.sejm.gov.pl/index.jsp>).
4. Krajowe i zagraniczne raporty oraz analizy statystyczne.
5. „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” – do pobrania z witryny www.pte.pl.
6. Portale internetowe o tematyce ekonomicznej – wykaz elektronicznych źródeł ekonomicznych znajduje się na stronie internetowej Olimpiady (owe.pte.pl). V. Pytania z poprzednich edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

V. Pytania z poprzednich edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

Jako materiał pomocniczy w przygotowaniach do zawodów proponujemy wykorzystać pytania testowe i zadania z poprzednich edycji Olimpiady. Stanowią one uzupełnieniem wyżej wskazanych źródeł. Od XXI edycji Olimpiady wszystkie zestawy pytań wraz z odpowiedziami są zamieszczane na stronie internetowej Olimpiady (www.owe.pte.pl). Zachęcamy też do skorzystania z interaktywnej aplikacji (quizu) do rozwiązywania pytań testowych, która znajduje się na stronie internetowej Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej na portalu społecznościowym Facebook (www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej).

PODSUMOWANIE XXXI OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

W roku szkolnym 2017/2018 pod hasłem „Wyzwania współczesnego rynku pracy” odbyła się XXXI edycja Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Honorowy patronat nad XXXI Olimpiadą objęło Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii.

Do udziału w zawodach XXXI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej zgłosiło się łącznie 10 367 uczniów z 747 szkół ponadgimnazjalnych. Od momentu powstania Olimpiady, w roku szkolnym 1987/1988, wzięło w niej udział blisko 330 tys. uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Zawody I stopnia (szkolne) zostały przeprowadzone we wszystkich szkołach, które zgłosiły chęć uczestniczenia w Olimpiadzie i przystąpiły do niej w dniu 8 listopada 2017 r.

Zawody II stopnia (okręgowe) XXXI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbyły się 12 stycznia 2018 r. Do tego etapu zawodów zakwalifikowanych zostało łącznie 856 najlepszych uczestników z 285 szkół, którzy zostali wyłonieni w zawodach szkolnych.

Do zawodów III stopnia (centralnych) Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej zakwalifikował 100 uczniów z 52 szkół. Zawody te odbyły się 7 i 8 kwietnia 2018 r. w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym Exploris w Serocku k. Warszawy.

Pierwsza część zawodów III stopnia (centralnych) miała charakter egzaminu pisemnego. Następnego dnia 55 najlepszych – po części pisemnej – uczniów przystąpiło do części ustnej zawodów.

XXXI Olimpiadę Wiedzy Ekonomicznej wygrał Krzysztof Kropidłowski z VI Liceum Ogólnokształcącego im. J. J. Śniadeckich w Bydgoszczy. Drugie miejsce zajął Daniel Chrościcki z III Liceum Ogólnokształcącego im. Marynarki Wojennej RP w Gdańsku. Na trzecim miejscu znalazła się Aleksandra Dagil z XIV Liceum Ogólnokształcącego im. S. Staszica w Warszawie.

W wyniku dwudniowych finałów wyłoniono 30 laureatów z 24 szkół. Pełną listę laureatów i finalistów XXXI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć na stronie internetowej owe.pte.pl.

Najlepszymi szkołami w XXXI Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej okazały się: V Liceum Ogólnokształcące im. A. Witkowskiego w Krakowie (4 laureatów, 6 finalistów) oraz VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy (1 laureat, 2 finalistów).

W przeddzień zawodów centralnych – 6 kwietnia 2018 r. – uczestnicy i ich opiekunowie spotkali się z prof. dr hab. Adamem Glapińskim – prezesem Narodowego Banku Polskiego. Ponadto, niezależnie od rywalizacji olimpijskiej, w sobotnie popołudnie prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski wygłosił wykład dla młodzieży i ich opiekunów pt. „Kontrowersje i dylematy w teorii i polityce rynku pracy:

perspektywa ekonomiczna”. Podczas zawodów centralnych uczestnicy mieli także okazję podyskutować z Jakubem Stasikiem, zwycięzcą XXVI edycji OWE, a obecnie analitykiem rynków finansowych w domu maklerskim X-Trade Brokers.

Uroczyste zakończenie XXXI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej z udziałem laureatów Olimpiady i ich opiekunów naukowych odbyło się 3 lipca 2018 r. w Warszawie w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii. Gospodarzem spotkania był Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Pan Tadeusz Kościński. Ponadto w uroczystym zakończeniu udział wzięli dyrektorzy najlepszych szkół oraz przedstawiciele mecenasów Olimpiady.

Nagrody Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii otrzymali:

- Krzysztof Kropidłowski z VI Liceum Ogólnokształcącego im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy – zwycięzca XXXI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej,
- Daniel Chrościcki z III Liceum Ogólnokształcącego im. Marynarki Wojennej RP w – zdobywca II miejsca,
- Aleksandra Dagil z XIV Liceum Ogólnokształcącego im. S. Staszica w Warszawie – laureatka III miejsca.

Zwycięzca otrzymał również nagrodę Prezesa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Na spotkaniu wszyscy laureaci XXXI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich opiekunowie otrzymali dyplomy, nagrody pieniężne oraz rzeczowe. Wśród nagród dla laureatów znalazły się m.in.: wysokiej klasy notebooki, nagrody pieniężne, książki o tematyce ekonomicznej oraz staże. Wykaz sponsorów i szczegółowe zestawienie nagród przyznanych laureatom są zamieszczone w informatorze oraz na stronie internetowej Olimpiady.

Do pomyślnej realizacji tak wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej, w istotny sposób przyczyniła się praca dyrektorów szkół oraz nauczycieli przedmiotów ekonomicznych i pokrewnych, którzy z pełnym zaangażowaniem przygotowywali młodzież do Olimpiady i byli głównymi organizatorami zawodów szkolnych. Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej stara się również doceniać zaangażowanie i poniesiony trud nauczycieli przygotowujących uczniów do uczestnictwa w Olimpiadzie. Opiekunowie naukowci laureatów otrzymali nagrody pieniężne oraz zestawy książek o tematyce ekonomicznej.

Warto także podkreślić, że rywalizacji olimpijskiej towarzyszy szereg działań o charakterze edukacyjnym. Są to nie tylko wykłady i seminaria dla uczestników zawodów i ich opiekunów naukowych, ale także książki o tematyce ekonomicznej przekazywane nieodpłatnie na zawodach II i III stopnia.

Podsumowując rozdanie nagród w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii warto dodać, że łączna wartość nagród w XXXI Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wyniosła ponad 180 tys. zł.

W dniu uroczystego zakończenia XXXI Olimpiady odbyło się także tradycyjne spotkanie laureatów, ich opiekunów naukowych i dyrektorów najlepszych szkół na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spotkanie to w interesujący sposób prowadził Pan Marek Dietl – prezes Zarządu Giełdy.

Więcej informacji o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć na naszej stronie internetowej

owe.pte.pl

- zawsze aktualne informacje na temat bieżących wydarzeń związanych z zawodami
- przewodnik po elektronicznym formularzu zgłoszenia udziału szkoły w Olimpiadzie
- wykaz literatury oraz uzupełniających źródeł wiedzy
- pytania z poprzednich edycji Olimpiady wraz z prawidłowymi odpowiedziami
- wykaz uczelni stosujących preferencje w postępowaniu rekrutacyjnym dla laureatów i finalistów Olimpiady
- statystyki dotyczące zawodów
- sylwetki wszystkich dotychczasowych zwycięzców Olimpiady
- galerie zdjęć
- forum dyskusyjne i wiele innych!

* * *

Zapraszamy też do odwiedzenia profilu Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej na portalu społecznościowym Facebook

www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej

MECENASI OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
I TECHNOLOGII

NBP

Narodowy Bank Polski

AKADEMIA
LEONA KOŹMIŃSKIEGO

Bank BPS
Grupa BPS

...FORMSOFT®
Software Systems

Organizacja Zbiorowego Zarządzania

MENNICA
POLSKA

ISTNIEJE OD 1766 r.

Fundacja

PWE

Stowarzyszenie Księgowych
w Polsce